

פרשת אמור

שיעורו השבועי של מו"ר שליט"א
ובו דברים חוצבי להבות מהזוה"ק
ומוסרים ורמזים מפרשת השבוע

בהוצאת
ישיבת "נהר שלום" מקובלים
תכב"ץ - ירושלים

להשיג בטל: 02-6222560

פרשת אמור

התשע"ב

שיעור שבועי ממורינו ראש הישיבה שליט"א

ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם.

פרש"י אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים. ידוע כי כל מי שדבוק בחכמים ובצדיקים אשר מפייהם אנחנו חיים הרי הוא הולך ומתעלה בתורה ויר"ש מכיון שלומד הוא ממעשיהם. ועוד שכאשר החכם רואה אותו, הוא מאיר לו פנים ומשפיע לו תורה ויר"ש. וז"ש יברך ה' הקטנים עם הגדולים, פי' אם הקטנים הם מחוברים לגדולים גם הם בכלל הברכה. וז"ש להזהיר גדולים על קטנים. פי' שהגדולים שבדור יזהירו ויאירו את הקטנים, יחברו אותם עמם בעבודתם ובפרט כאשר הם רואים שהקטנים רודפים אחריהם וחפצים מאוד להתעלות אז הם מחברים אותם יותר.

השנה מקדימים לעלות לרשב"י כבר השבת – פרשת אמור, ויוצאת בת קול ומכרות – עולו ואתכנשו להילולא דבר יוחאי ואשרי הזוכה לשמוע בלבו הכרות הבת קול ובא להתחבר אל הרשב"י זיע"א ולינוק שפע קדושה לזכות להיות יר"ש ות"ח. ומי שזכה צריך לנצל בכל כוחו את הימים הספורים שזוכה לישב בצלו דרשב"י לשאוף ולהתחבר אליו ככל האפשר. ה' יוכנו.

פרשת אמור עוסקת בכל המועדות כולם, חצי פרשה עוסקת בענין פסח שבועות סוכות ר"ה ויוהכ"פ, וכידוע שכאשר קוראים את ענינם בתורה הם מאירים כספירים ולכן תמיד בפרשת אמור, מאיר אור כל החגים כולם, והיא שבת מיוחדת שיש בה מלבד האור של יום שב"ק גם את האור של כל החגים כולם.

והנה בדרך כלל בפרשת אמור הוא השבוע בו יחול יום ל"ג בעומר, שהוא יום של שמחה גדולה שאין כמותה – יום שמחת פנימיות התורה. וראה פלא שיום זה כולל כל החגים כולם והם:

א. ראש השנה – הרי כתוב שביום ר"ה כולם עוברים לפניו כבני "מרון" הרי רמז על ר"ה.

ב. יוהכ"פ – מי שיכנס לפנים בציון יראה איזה בכיות ותשובה עושים ישראל ביום זה כמה תפילות לישועה לזכות להבנת התורה ועוד ועוד, ורשב"י עומד בתפילה על כולם והוא מליץ יושר עבור כלל ישראל.

- ג. חג הסוכות – כולם יושבים שם עם אהלים בדירת עראי כדי לזכות להיות בציון הקדוש לקבל אור גדול מרשב"י זיע"א. ויש שיושבים שם לפחות שבוע ימים.
- ד. שמחת תורה – השמחה שם, היא ממש שמחת התורה והיא שמחת פנימיות התורה כי ביום זה זכה רשב"י לגלות סודות גדולים ולמעשה ביום זה סיים לגלות ולהוריד לעולם כל סודות התורה, ורואים כולם את השמחה הגדולה הריקודים והשירים והתזמורות ממש שמחת תורה.
- ה. חג הפסח – כידוע בשבוע של ל"ג בעומר הוא זמן פסח שני, ומובא בזה"ק שמיום פסח שני – שבעה ימים שערי שמים פתוחים, ומי שרוצה לעשות תשובה השערים פתוחים ויכול לזכות לתורה ולסודות התורה. ועוד שהרמב"ן כותב שכל ימי העומר הם נקראים ימי חול המועד דפסח.
- ו. חג השבועות – כי הוא יום מתן תורה כמש"כ לעיל בו זכינו לקבל התורה – פנימיות התורה, כי משה רבינו שעלה להביא התורה הוריד ג"כ סודות התורה כמש"כ עלית למרום שבית שב"י תורת השב"י שהוא רשב"י כל הוזה"ק, ורשב"י זכה להוריד אותה לעולם ביום ל"ג בעומר.

בקדושת הימים הללו: עומר, פסח שני, ל"ג בעומר

בימים אלו אנחנו זוכים לקיים אחת מן המצוות המיוחדות, והיא מצות ספירת העומר, וכן אנחנו מתקרבים ליום הגדול יום ל"ג בעומר, יומא דהילולא דרשב"י זיע"א. ונדבר בעזה"י על שניהם גם יחד.

ידוע הוא שמצות ספירת העומר היא בתחילת הלילה, כמו שנאמר "שבע שבתות תמימות תהינה" ולכן בלילה הראשונה צריך לספור מתחילת הלילה, וכיון שבלילה הראשונה סופרים מיד בצאת הכוכבים לכן גם בכל לילה ולילה צריך לספור מיד בצאת הכוכבים. ובפרט שעל פי הסוד יש חיוב מיוחד לספור מיד בצאת הכוכבים, כדי לא ליתן אחיזה לקליפות כנודע.

וזה רמוז במה שאמרו רבותינו ז"ל שהעולם הזה דומה ללילה, ועוה"ב דומה ליום, דהיינו כבר מתחילת הלילה-תחילת ימי שני חייו של האדם הדומים ללילה, יספור כל יום ויום שלו שיהיה כולו תורה תפילה מצוות ומעשים טובים, שלא יאבד מהם שום יום ח"ו לדברים בטלים, וכמו שנודע ש"עומר" בשפה ערבית זה "חיים", וזהו ספירת העומר-ספירת החיים של האדם.

ואם שכח ולא ספר בתחילת הלילה, הולך וסופר כל הלילה, ירמוז שאם היצה"ר פיתהו לדברים בטלים ובתחילת ימיו לא עבד את הקב"ה, והעביר את הזמן "בשה"י פה"י", והרי הוא כמי שלא ספר בתחילת הלילה שלא הלך בדרכי ה' יתברך, לא למד תורה ולא עשה מצוות ומעש"ט, לא יתייאש לומר איבדתי הכל ח"ו, אלא סופר והולך כל הלילה, שיכול לחזור ולתקן כל הלילה, כל זמן שעדיין לילה בעודו בחיים בעוה"ז, וכמ"ש כל זמן שעדיין הנר דולק, שלנשמה עדיין יש חיות אפשר לחזור בתשובה ולהתחרט על העבר ולקבל על העתיד, ולכן הימים האלו חשובים מאד שבהם אנחנו מטהרים עצמנו ומכינים עצמנו לקבלת התורה.

ובפרט בשבוע זה שהוא השבוע החמישי-ספירת ההוד של ימי העומר, שהוא מתחיל ביום י"ד באייר שהוא יום קדוש - יום פסח שני, שכותב הזוה"ק (בפרשת בעלותך דף קנ"ב ב"רעיא מהימנא") שמפסח שני מי שעדיין רוצה לחזור בתשובה שלימה ולראות פני השכינה נשאר לו רק את השבעה ימים מפסח שני, וזה לשונו: פקודא תלתין למעבד פסח שני וכו' כרוזא כריו כל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא, ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעי. אימתי כרוזא כריו, בי"ד לירחא תניינא דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתיחין מכאן ולהלאה ינעלון תרעי ועל דא פסח שני, עכ"ל.

בפסח שני פותח לנו הקב"ה פתח מיוחד לחזור בתשובה שלימה ולראות פני השכינה, ודורשים פסח מלשון פתח. ולכן זכינו בשבוע זה שהוא יום חמישי דשבוע חמישי דספירת העומר שהוא הוד שבהוד כנודע, שכולם עולים וזוכים ולומדים ורוקדים ושמחים לכבוד רשב"י זיע"א, וכמו שכתב רשב"י בזוה"ק (ה"ב דף לח ע"א) יראה כל זכורך את פני האדון ה' דא רשב"י, כי ידוע שרשב"י הוא פני השכינה הקדושה, וכמו ששאל ר' אברהם גלאנטי זצ"ל כיצד יאמר בן רשב"י זיע"א. ותירץ שרשב"י לא אמר את האדון ה' אלא "פני" האדון ה', שהצדיק פניו הם כפני השכינה הקדושה. וא"כ זה שאמר הזוה"ק (כדף קנ"ה) שבשבוע זה מי שרוצה לראות פני השכינה יכול, רומז לזה שכולם עולים בשבוע זה אצל ציון רשב"י זיע"א. וכנודע שמי שזוכה לבוא אצל הרשב"י וללמוד הזוה"ק בחשק ובהתלהבות ואוכל ושותה ושמח, יזכה להשיג סודות התורה, וכפי שראינו מה שכתב בספר מגיד משרים, שבא המגיד אצל מרן ועודד אותו לבוא אצל רשב"י ולעסוק שם בזוה"ק וכו', וז"ל: ובכן תדע כי הם הרשב"י ובנו שמחים מאד בקריאתכם ספר הזוה"ק על מערתם או בהר הסמוך להם, ואם תתמידו לקרות בו יגלו לכם רזין עילאין וכו'.

וכידוע שישנה שם התקרבות גדולה לבורא יתברך, ומתעורר השק גדול לחזור בתשובה שלימה, ולהתמיד בתורה הקדושה לילה כיום יאיר, וכמו שרמזו "וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול" גימטריא "רבי שמעון בר יוחאי" שבזכותו מתקרבים לה' יתברך. וידוע מהזוה"ק שבחיים חיותו של רשב"י היו החברים מתקרבים אליו ושותים בצמא את תורתו ולא מפסיקים רגע אחד מהלימוד, וכשרבי אבא והחברים היו רואים את רשב"י, היו רצים אחריו ואומרים "אחרי ה' ילכו כאריה ישאג".

רבינו הקדוש קרא על רבי אלעזר "ארי בן ארי", ובזוה"ק הוסיפו ואין רבי שמעון בשאר אריות, אלא עליו נאמר "אריה שאג מי לא יירא". ומה העולמות העליונים מזדעזעים מלפניו, אנו על אחת כמה וכמה, אדם שהוא גזור והקב"ה מקיים, הקב"ה גזור והוא מבטלה.

וכידוע המעשה בזוה"ק (תרומה דף קס"ו) שרשב"י בירך את רב ספרא שיהיה לו בן ארי שבחבורה, וכך היה שפעם אחת הלכו ר' חייא ור' יוסי לאסוף כסף עבור פדיון שבויים ובדרכם נכנסו לאיזה אכסניא כדי ללון וכו', וקמו בתצות ללמוד, ובתו של בעה"ב כששמעה את דברי התורה התחילה לבכות, שהיא לא זכתה לחתן ת"ח כי לקחו אותו לחתן היות וקפץ מן הגג לענות אמן וכו'. וכידוע שהוא רב ספרא והיה ת"ח שאין כמותו אלא שקיבל עליו לא להראות עצמו בתורה וכו'.

והנה יום ל"ג לעומר כינוהו חז"ל בשם הילולא דרשב"י, לשון הלל ושמחה, מפני שביום זה יש יחוד גדול ושמחה גדולה בעולמות העליונים ומזמינים את כל פמליא דלעילא שישמחו בעטרין קדישין שמעטרים בהם את רשב"י זיע"א, וכפרט שביום זה גילה רזין עילאין, ולכן ביום זה כל עם ישראל עושים שמחה גדולה כי היום גמרנו לקבל סודות התורה בגילוי ואין המצוה נקראת אלא על שם גומרה. ולכן עושים הילולא רבא כי גמר קבלת התכלית המבוקש מן התורה, הם סודות התורה, שבשביל זה היתה עיקר עליית משה רבינו למרום, כמ"ש עלית למרום שבית שב"י וכו', ויש רמז לזה מסמיכות התורה סופה לתחילתה, כי התיבות האחרונות-עיני כל ישראל, והתיבה הראשונה-בראשית, דהיינו כי זכיית התורה בגילוי לעיני כל ישראל, היתה בזכות בראשית-ת-ר"ת אור תורת ר' שמעון בר יוחאי. והאר"י הקדוש כתב שיש שורש גדול למנהג זה, והוא עצמו עלה ממצרים לקברו של רשב"י לקיים המנהג לעלות ולשמוח ולאכול ולשתות עם הרשב"י זיע"א.

אומרת הגמרא (סוכה מה): אמר ר' ירמיה בשם ר' שמעון בר יוחאי ראיתי בני עליה והמה מועטין, אם אלף הם אני ובני מהם, ואם מאה הם אני ובני מהם אם שנים הם אני ובני הם. כמובן כל זה ראה רשב"י זיע"א ברוח הקודש.

ויש להבין מדוע תפס רשב"י לשון "בני עליה" ולא כמה צדיקים. אלא ידוע בדרך כלל הצדיקים מתעלים ומשגשגים בהשגות רוחניות, אבל יש להם לפעמים נפילה בעבודת ה"ת, כפי בחינתם כמובן, אבל רשב"י זיע"א מעיד על עצמו ועל בנו שהם כבר נודככו ויכוך על זיכוך גדול, ונתמעטו אצליהם תאוות העוה"ז עד שהם רק "בני עליה" ואין להם יותר מציאות של ירידה ונפילה בעבודת ה"ת, כי הם כבר זכו להפשטת הגשמיות.

ועוד דקדק ואמר "והן מועטין" לרמז שאותם בני עליה ממעטים עצמם, וזכו למדת הענוה שתהא טבועה בהם. ועוד יש כאן סוד גדול שרשב"י אומר לבסוף ואם שנים הם אני ובני הם. ולא המשיך לומר אם אחד הוא אני הוא. ללמד אותנו שאם האב זיכך עצמו והגיע למעלות נשגבות בתורה ויראת שמים, אך לא עלה בידיו להנך את בניו ג"כ שיהיו כמותו הרי זה כשלון גדול, כי אם רק הוא הצדיק ובניו לא צדיקים כמו האבא אין בזה השיבות.

החשק הגדול של רשב"י בתורה עמלו בתורה וכתו הגדול לפטור העולם כולו מן הדין

מיד לאחר ז' ימי חופתו של רבי שמעון עם בתו של ר' פנחס בן יאיר, הלך לישיבתו של רבי עקיבא, והיה שם שלוש עשרה שנה רצופות, וכל אותו זמן לא זזה ידו מתחת יד רבו, והיה שותה בצמא את דבריו וכבר אז הכיר רבי עקיבא בתלמידו באהבתו ומסירותו לתורה ובכחותיו הנעלים, ומכל תלמידיו סמך את ר"מ ורשב"י, ובהזדמנות אמר ר"ע לרשב"י דיך שאני ובוראך מכירין כוהך.

והדביקות ברבו היתה כל כך גדולה עד שבעת שלטון רומי שגזרו על עם ישראל גזרות משונות וגם שלא ללמוד תורה, והיה ר"ע מקהיל קהילות ומלמד ולומד תורה מתוך מסירות נפש, נתפס ונחבש בכלא ונגזר דינו למיתה, וכשישב בכלא נדחק רשב"י ונכנס וכו', כפי המעשה המובא בגמרא במסכת פסחים ק"ח, ה' דברים צוה ר"ע את רשב"י כשהיה בבית האסורים אמר לו למדני תורה, אמר לו איני מלמדך, אמר לו אם אינך מלמדני אני אומר ליוחאי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר משהעגל רוצה לינוק הפרה רוצה

להניק, אמר לו ומי בסכנה והלא העגל בסכנה, ואז לימדו ר"ע ואמר לו אם בקשת ליהנק התלה באילן גדול וכו'.

מכאן נראה איזה חשק עצום היה לו ללימוד התורה, כי לכאורה קשה איך הוציא רשב"י מילים באלו למסרך למלכות, ואע"פ שאפשר לומר שאמר בלשון גוזמא עכ"פ לא אומרים כן, ועוד הרי ר"ע כבר היה בבית האסורים וא"כ מה יועיל שימסור אותו למלכות, אלא ע"פ הפשט רשב"י היה לו חשק גדול מאוד מאוד בתורה, וידע שאין חכם כר"ע שילמדו, ואז אמר לו אם אין אתה מלמדני אני מוסרך למלכות, דהיינו שאמר לו אם אתה לא תלמד אותי תורה אז אני יכול לרדת מטה מטה ולהגיע למצב ירוד כל כך עד כדי למסרך למלכות.

ועוד פירשו המפרשים על פי הסוד שזה היה מדה כנגד מדה, הרי התורה שבכתב שהיא התנ"ך כתובה לפני ואני יכול ללמוד אותה, וכידוע שהיא בחי' ז"א. אבל אני צריך ללמוד את התורה שבע"פ שהיא בנוק, שהיא ספירת המלכות כמ"ש בפתח אליהו, מלכות-פה תורה שבע"פ, ואם לא תלמדני הרי אני מוסרך למלכות הקדושה דהיינו לספירת המלכות. פירוש שהמלכות שהיא תורה שבעל פה ח"ו תעניש אותו. ועיין עוד בליקוטי מוהר"ן תורה ט' שפירש שרשב"י חשב כי דרכו של ר"ע היה ללמד תורה ברבים ולא היה חושש לתלמיד שאינו הגון, ורשב"י חשב שזה גרם לו שיתפס, לכן רצה לעשות תיקון שרבו יצא מבית האסורים, ואמר לו תלמד אותי תורה שאני תלמיד הגון, ואז יהיה לך תיקון ותצא מבית האסורים, והשיב ר"ע אין אני מלמד לך תורה היות ואני בן גרים וצריך זכות אבות שתגן עלי, ולכן אני מלמד רק ברבים, אמר לו רשב"י אני אתחיל כי יש לי זכות אבות, וזה פירוש ליוחאי אבא ומוסרך למלכות, שאגיע בד"ת שלי עד המלכות, ואעלה אותך עמי, ואז לא יהיה לך פחד.

והחשק הגדול והמסירות נפש של רשב"י זיע"א, שהיתה לו לתורה הקדושה העלתה אותו למעלות נשגבות מאד, עד שזכה להיות מבחינת ארון הברית שהיו בו שני לוחות הברית והתורה כולה, וזכה לגלות את הוזה"ק, ובזכותו פסקה המגיפה כמו שכתבו המפרשים על הפסוק "הנה מפחות נתתה ימי" (תהילים ט"ו) יובן ע"פ מה שכתוב בשם רבנו אפרים על הפסוק "ועשו ארון עצי שטים" ירמוז לת"ח שהוא ארון של תורה אמתים וחצי ארכו, ואמה וחצי רחבו, ואמה וחצי קומתו, רמו שתמיד יחשוב אדם את עצמו שעדיין הוא הגיע רק לחצי, ועוד ידוע שכל אמה היא בת ששה טפחים, וא"כ, יחד יש לנו חמש אמות ומחצה, סה"כ ג"ל טפחים. וזה שאמר "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" עכד"ק. והנה ידוע דעד ל"ג בעומר נפטרו תלמידי ר"ע, וביום ל"ג סיים רשב"י את הוזה"ק ואז בזכות זה פסקה

המגפה, וכידוע שרשב"י הוא ארון התורה הקדושה וזה פירוש הפסוק, "הנה מפחות", כאשר נשלמו ג'ל מפחים של הארון, אז "נתת ימי". המשיכו להיות התלמידים של ר"ע ופסקה המגפה.

ועוד "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" כי הנה נודע מה שכתב בבית יוסף שתלמידיו ר"ע פסקו למות בל"ג בעומר, והנה כשעלה משה למרום מצאו לקב"ה קושר קשרים לאותיות, אמר לפניו רבש"ע מי מעכב, אמר לו יש אדם אחד שעתידי להיות בעוד כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש וכו', הלך וישב לסוף י"ח שורות, ולא היה מבין כלום ותשש כוחו וכו'. המאמר תמוה איך יכול להיות ר"ע יותר גדול ממשה רבנו, אלא שמשה, לא נתגלה לו שער הנ' בעודו בחייו אלא רק במותו כמ"ש על הפסוק הר נבו נ' בו, וזה שאמר דוד הע"ה "גל עיני ואביטה נפלאות", כלומר נ' פלאות מתורתך, שדוד נתאוה לידע בשער החמשים מה שמשה רבנו לא נגלה לו, וכ"ז היות שלאחר שקבלנו את התורה אור הגנוז נגזו בתוך התורה, ואז אפשר גם להשיג ולהבין את זה.

ורשב"י זכה שע"י מסירות הנפש הגדולה שלו לתורה, וצער המערה, נזדכך מאד מאד ונעשה קדוש עד שמכנים אותו בשם "שבת" שהוא בחינת השביעי כמ"ש באדרא מה שבת לה' קודש אף רשב"י לה' קודש, וכמו דאיתא בזה"ק פ' קרח תא הוי לית עלמא קאים אלא על השלום, ומה הוא השלום בחי' "שבת". דאיהו שלמא דעלאי ותתאי ע"כ. ונ"ל בס"ד שרשב"י רמו פה רמו גדול, כי ידוע שרשב"י בחינת "שבת" שהוא השביעי, כמ"ש באדרא זוטא וכו' ועוד ידוע כמה היה ר"ש רודף על השלום והאהבה בעליונים ובתחתונים, וזה שאמר שאין העולם עומד אלא על השלום ומסביר רשב"י שהשלום הוא שבת ומה זה שבת זה רשב"י שהוא בחינת שבת דאיהו עושה השלום בעליונים ובתחתונים, ודו"ק. וכמו שרשב"ק מתמתקים הדינים ואינם שולטים, כן רשב"י זיע"א יש לו כח למתק הדינים ולהפכם לטוב, כי ידוע, כי ביום קדוש זה שהוא ל"ג בעומר נכנס קמנות ראשון דישסו"ת שהוא שם אלהים במילוי יודי"ן ורבינו האר"י כותב בשעהכ"ו ביון שביים ל"א לעומר נכנס שם אכדמ"ם שהוא קמנות שני דאו"א עילאין הוא ממתק את שם אלהים. שנכנס ביום ל"ג כי אכדמ"ם גי' ע"ד והוא שם של ביטחון-שם המיתוק מאלהים, שהוא בחינת אלהים חיים. ועליו נאמר הבוטח בה' חסד יסובבנו שממתיק כל הדינים ומהפכם לרחמים וזה הרמו ויעקב קרא לו ג'ל עד, המתקת שם אלהים. וראה פלא כי ביום ל"ג בעומר התיבה הל"ג שמכוונים בה במזמור למנצח היא שם אלהים, והוא ר"ת י"כול א'ני ל'פטור ה'עולם מ'הדין, וכן תיבת הל"ג בשם מ"ב אנא בכח וכו' הוא תיבת "נהל" גי' אלהים ע"ה, שיום זה ממתק הדינים ומהפכם לטוב. גם "נהל" לשון מנהל שרשב"י מנהל עדתך.

ובן ביום קדוש זה נגמרת להכנס כל בחינת החסדים, שכידוע ישנם חמשה חסדים והשבוע זה הוא שבוע המישי שהוא בחינת החסד דהור, והוא בחינת הוד שבהוד שהוא יום המישי דשבוע המישי א"כ היום הוא בחי' הוד דהור, כידוע שכל חסד נחלק ג"כ לה' חסדים וכללותם וכללות כללותם, והיום נשלם להכנס החסד דהור שבהוד, ולכן נתמתקו הדינים והגבורות ביום זה וע"ז דרשו חז"ל "ונתת מהודך עליו". ודרשו חז"ל מהודך ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה. ידוע כי רשב"י ניצוץ ממש רבנו, ויום שמחתו הגדולה היא היום שהוא הוד שבהוד, לכן נאמר ונתת מהודך עליו, שהוא הוד שבהוד, ולכן הזקנים שבאותו הדור של רשב"י, ופי' "זקנים" זקן שקנה חכמה שהיא חכמת ספר הזוה"ק, פני משה כפני חמה, שיש לה אור מעצמה, כי רשב"י אינו צריך להשפעה מאחרים אלא כמו החמה שאורה הוא מעצמותה ממש כן רשב"י וכה להאיר מעצמו. אמנם פני יהושע שזה הדורות הבאים כפני לבנה שאינם יכולים להאיר אלא מהאור שקבלו מרשב"י, כמו הלבנה שכל כוחה רק מהשמש. ודו"ק. ואדם הזוכה ביום הזה לבוא אצל רשב"י ולהזור בתשובה שלימה, אפשר שזכותו של רשב"י תגרום לו שעוונותיו יתכפרו ויתלבנו כמ"ש על הפסוק "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו", "כשלג" ר"ת כח שמעון ל"ג שביום זה נתגלה אור הזוהר ע"י רשב"י, ואז מלבינים העוונות של עם ישראל.

"שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו" פי' מכיוון שהיו בבחי'—שלא אחד" דהיינו שלא היתה אחדות—היא עמדה עלינו לכלותנו. וזהו של"א אח"ד—בנימטריה שמ"ד, כי ח"ו כשאין אחדות אז בא שמ"ד אבל והקב"ה מצילנו מידם, כי הקב"ה וישראל ואורייתא חד הוא וכאשר דבקים בהי"ת באמת ממילא יהיו מאוחדים ואז הקב"ה יצילנו מידם.

אומר הפסוק אלהיכם ואלהי אביכם נתן לכם "מטמון".... כספכם בא אלי ויוצא אליהם את "שמעון". השי"ת נתן לנו מ"ט מונים אבל הביא לנו אור גדול והוא רשב"י וכן הביא לנו מטמון גדול שהוא ספר הזוה"ק. וזה "כספכם בא אלי" כי הכסף הוא לשון כיסופין, וגם לשון מכסף שהוא לבנונית, שמרמוז על העוונות שהתלבנו ע"י ספר הזוהר. ואמר "בא אלי" בנימטריה עם האותיות מ"ט כנגד מ"ט ימים של העומר שהם מסוגלים לתשובה וכמו שאמר רבנו הרש"ש בנהר שלום כי איך שהאדם מתנהג בימי ספירת העומר כך מתנהגים עמו כל ימות השנה.

והפסוק אומר צחוק עשה לי אלהים. פי' הצחוק והשמחה האמיתיים מרגישים, כאשר קודם היתה בחי' אלהים והיו הדינים שורים ח"ו ואח"כ נתמתקו ונתבטלו הגזרות ושמחה הגדולה שאני עתה נמצא בה, מי עשה לי, אלהים—מידת הדין שקדמה אליה. וידוע הוא כי

ענה בימי הספירה מתנהג העולם במידת הדין שהיא שם אלהים, כמ"ש והעומר עשירית האיפה, אפה ג' אלהים וכשבא ל"ג בעומר מתמתקים הדינים כנודע ע"י שם אכדמ"ם שהוא חילוף שם אלהים המתגלה ומאיר ביום זה, כי כד"מ יעלה ג"ל וע"י זה יש שמחה גדולה.

ועוד ידוע שביום שמתמתקים הדינים, באה רפואה גדולה לעולם, כי הדינים הם הגורמים את המחלה ל"ע, אבל כאשר מקבל האדם רפואה סימן שנסתלקו מעליו הדינים. וביום זה שיש בו מיתוק בדינים יש בו רפואה גדולה ורמזו זה ב-מ"לך ר'ופא נ'אמן ו'רחמן ר"ת מרון, כי בזכות הצדיק של מרון זוכים לרפואה והמתקה. וכן תיבת "ורפאתיו" עולה ג' שמעון בר יוחאי.

"ובני ישראל יוצאים ביד רמה" התרגום מתרגם ברי"ש גלי, ברי"ש אותיות רשב"י גלי ל"ג בעומר, בזכות רשב"י יוצאים מכל הצרות ומהגלות הקשה. ועוד יש לפרש, יד זה סמיכה שהיא ביד, "רמה" רם ה', שהרים וסמך את ה' תלמידים.

ובתנ"ך בספר הזוהר כשהיו רשב"י וחבריו עוסקים בתורה, כל כך היו לומדים עד שציפורי השמים וכו' היו מדברים ד"ת, ואמרו שמומן רשב"י ועד שיבא משיח לא יהיה דור כזה שאפילו תינוקות של בית רבן יודעים סודות תורה.

השתטחות הרמ"ק ורבו והחבריא קדישא על ציון הרשב"י

הרמ"ק (רבי משה קורדיבירו) בספרו (ספר הגירושין) מביא: בשנת ה' אלפים ואני בתוך בית המדרש רבי שמעון ורבי אלעזר ע"ה, ועדיין מרחשין שפתי, ושם התפללתי תפלה קצרה מתוך קירות לבי, ואחר כך קם מורי על רגליו ופירש פרשת זכור, מלבד פירושים אחרים שפירש עליו וכן מקצת חברים וקמתי אני והסתכלתי ואני פני לדרום קצת, וימיני לציון רבי אלעזר, משמאלי ציון רבי שמעון ע"ה, ופתחתי בפרשת זכור, ואמרתי כי הנה רבי שמעון הוא בגבורה כמו שפירש בזוהר במקומות רבים, ורבי אלעזר ודאי מצד החסד שכן בשמו א"ל שהוא חסד, ראיתו להכריע ביניהם בדברי תורה שהוא התפארת המכריע ואף על פי שאיני ראוי שהם יתעטרו בי מפני רוע מעללי. עם כל זה, יתעטרו על ידי בדברי תורה שאינם מקבלים טומאה ואינם מטמאים על ידי ח"ו. הרה"ק רבי אברהם גאלאנטי (בספרו 'קול בוכים' סוף קינה ב') מביא מה ששמע מהרה"ק בהיותם על ציון הרשבי בהר מירון, ומסוים שם: 'ברוך שחלק מחכמתו ליראיו, תנוח נפשו בגן אלהים כמו שהניח את דעתינו'.

אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים, (ויקרא כ"א) רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים, בְּלִחְשׁוֹ. כָּמָה דָּבָר עֹבְדֵי הוֹן דְּכֹהֲנֵי בְּלִחְשׁוֹ רבי יצחק אמר מש"כ אמור אל הכהנים כלומר אמור להם בלחש, אשריכם שזכיתם לקדושה יתירה, והטעם שיאמר להם בלחש, כי כמו שכל מעשיהם של הכהנים הוא בלחש, לפי שעיקר עבודת הקרבנות היתה הכוונה שכיונו הכהנים לייחד את פרצופי האצילות עד א"ס ב"ה, **כִּן אָמְרָה דְּלֵהוֹן בְּלִחְשׁוֹ** כך האמירה להם צריך להיות בלחש.

אָמֹר וְאָמַרְתָּ: זְמַנָּא חַד, וְתִרְיִן זְמַנִּין אמור להם פעם אחת ושתי פעמים, כלומר הרבה פעמים, **לְאַזְהָרָא לְהוּ עַל קְדוּשֵׁיהוּ, בְּגִין דְּלֵא יִסְתַּאבּוּן** להזהיר אותם על קדושתם, כדי שלא יטמאו עצמם. **דְּמֵאן דְּמִשְׁמֵשׁ בְּאַתְרֵי קְדִישָׁא, בְּעֵינֵי דְיִשְׁתַּבַּח קְדִישָׁא בְּכֻלָּא** כי מי שמשמש במקום קדוש, צריך שימצא קדוש בכל דבר, ולכן צריך להזהיר אזהרה כפולה את הכהנים המשמשים בבית המקדש להתנהג בקדושה יתירה יותר משאר ישראל.

לְנַפְשׁ לֹא יִטְמָא, כָּמָה דְּאוּקְיָמְנָא, דְּגוּפָא בְּלֵא רוּחַ, מְסַאבָּא הוּא, וְשָׂאֲרֵי עָלִיָּה רוּחַ מְסַאבָּא ומפרש עוד מש"כ לנפש לא לטמא היינו כמו שביארנו למעלה, שגוף בלי הרוח טמא הוא, ושורה עליו רוח הטומאה. **דְּהָא תִּיאֻבְתָּא דְּרוּחֵי מְסַאבֵי לְגַבֵי גּוּפֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל אִיהוּ** כי תשוקת רוחות הטמאות הוא אל גופותם של ישראל, **בְּגִין דְּאַתְרֵי מְנִיָּהוּ רוּחָא קְדִישָׁא** לפי שהורק מהם רוח הקדושה, **וּבְמִנָּא דְּקוּדְשָׁא, אֲתִיִּין לְאַתְחַבְרָא** ובכלי ששרתה בו קדושה באים להתחבר

ולהתלבש הקליפות. **וְכִהְיֶה דְאֵינוֹן קְדִישִׁין, קְדוּשָׁתָא עַל קְדוּשָׁתָא** והכהנים שהם קדושים, ויש עליהם קדושה יתירה יותר מקדושת שאר ישראל, **לֹא בְעֵינֵין לְאַסְתָּאבָא כָּלִל** אסור להם להטמא כלל, **בְּגִין דְּכִתִּיב** לפי שכתוב בנוזר שגם הוא אסור לטמא למתים, (במדבר ו) **כִּי יָזַר אֱלֹהֵיוֹ עַל רֵאשֵׁוֹ** והיינו שהם מוכתרים בהארת ג' ראשונות שהיא ככתר על ראשם. **וְכִתִּיב** בכהן גדול **כִּי שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהֵיוֹ עָלָיו אֲנִי יְיָ** והשמן הוא שפע החכמה הנשפעת לבינה, וממנה נשפעת על ראש הכהנים המושרשים בחסד דו"א.

וְהוּא כְּנוּנָא דְלְעֵילָא קָאִים לְתַתָּא והכהן שהוא בחסד הוא עומד למטה, ושואב הארת שפע השמן, כעין הכהן של מעלה שהוא החסד דו"א כמבואר לקמן, **דְּכִתִּיב, (תהלים קלג) כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזָּקֵן זָקֵן אֶהְרֵן שְׂיוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו, הֲאִי קָרָא אוֹקְמוּהּ** ואמר מקרא זה כבר ביארו החברים, **אֲכַל עֵתָה נִפְרַשׁ בּוֹזָה הָאוֹפֵן, מִשׁׁכַּ כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ, דָּא מְשַׁח רַבּוֹת קְדִישָׁא עֲלָאָה, דְּנִגִּיד וְנִפִּיק מֵאַתֵּר דְּנִהָרָא עֲמִיקָא דְּכִלְאָ** זהו שמן משחת קודש העליון, שהוא שפע ואור המאיר מא"א אל אבא והוא משפיעם לאימא, שנמשך ויוצא ממקום הנהר העמוק מכל, כלומר שהוא נמשך למטה מיסוד דאימא על ראש הכהנים.

דְּבַר אַחֵר, דְּנִגִּיד וְנִפִּיק מִרִישָׁא דְּכָל רִישִׁין, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין פירוש אחר על מש"כ כשמן הטוב, היינו שנמשך השפע מראש של כל הראשים שהוא סתום מכל הסתומים, כלומר שנמשך שפע השמן מיסוד דעתיק המלוכב במצחא דא"א. **עַל הָרֹאשׁ, עַל הָרֹאשׁ וְדָאִי, רִישָׁא דְּאָדָם קְדִמָּאָה** היינו דהיינו על הראש של אדם קדמון שהוא א"א.

ח"ב י"ד ע"ב

[א] דִּין הוּא רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, דְּבִשְׁעָתָא דְּפִתְחָא פּוּמִיָּה
 לְמִשְׁרֵי לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא זֶה הוּא רַשְׁבַּ"י שְׁבַשְׁעָה שְׁהִיָּה פּוּתַח
 פִּיּו לְהַתְחִיל לַעֲסוֹק בְּתוֹרָה, צִיִּיתֵין לְקַלִּיָּה, כָּל בְּרַסּוֹן וְכָל רְקִיעֵין
 וְכָל רְתִיבֵין מְקַשְׁבִּים לְקוּלוֹ כֹּל הַכְּסָאוֹת וְהוּא כִּנּוּי לְפְרִצְפוּסִים שְׁבַעֲלוֹם הַכְּסָא שְׁהוּא
 עוֹלָם הַבְּרִיאָה וְכָל הַרְקִיעִים שְׁהֵם עַל רֵאשֵׁי הַחַיּוֹת שְׁבַעֲלוֹם הַיְצִירָה וְכָל הַמְּרַכְּבוֹת שְׁהֵם גּוֹף
 הַחַיּוֹת שְׁבִיצִירָה וּמֵהֶם מִשְׁתַּלְּשֵׁל אִיזָה בְּחִינּוֹת לִירֵד בַּעֲשִׂיָּה, וְכָל אֵינּוֹן דְּמִשְׁבְּחֵי
 לְמַרְיָהוֹן וְכָל אוֹתָם מִלְּאֲכִים שְׁמִשְׁבַּחִים לְאֲדוֹנָם שְׁהֵם בַּעֲלֵי הַשִּׁיר הַעֲלִיּוֹן. לִית
 דְּפִתְחֵין וְלִית דְּמְסִימֵין, כְּלָהוּ מִשְׁתַּכְּבִּין אֵין מִי שִׁפְתַּח פִּיּו בְּדַת
 וּבִשְׁרִירָה וְאֵין מִי שְׁמִסִּים, כִּי אִפִּי בְּאֲמִצְעָה הַמְּאֲמֵר אוּ בְּאֲמִצְעָה הַשִּׁירָה כּוֹלֵם מְפַסְּקִים אֵת
 תּוֹרָתָם וְשִׁירָתָם וְשִׁקְטִים לְשִׁמוּעַ אֵת קוֹל תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַשְׁבַּ"י, עַד לָא אֲשַׁתְּמַע (נ"א

עיונים והארות

ואז יוכל לדבר, וכך עשה ר' אלעזר. ור' חייא פתח את פיו בדברי שבח מה שראה בעולמות העליונים על תורתו של רשב"י ואמר שכל העליונים והתחתונים כולם בזמן אחד תמהים ואומרים הדין הוא רשב"י שהוא מרעיש כל העולמות מי יכול לעמוד לפניו וכו'.

[א] המאמר הזה מדבר שכאשר רצה ר' חייא להכנס לבית מדרשו של רשב"י לא נתנו לו רשות מן השמים להכנס, ואח"כ כאשר ניתן לו רשות להכנס לבית המדרש ולמד סודות התורה וראו עיניו מראות וסודות עליונים מה שקורה בעולמות העליונים בבחי' "תא הוי" לא יכל לדבר, ואמר רשב"י לר"א תעביר ירך על פיו

דְּלִשְׁתַּמְעַ (בְּכָל רְקִיעֵי דְּלְעִילָא וְתַתָּא פְּטָרָא עד שלא נשמע בכל הרקיעים של מעלה ושל מטה פתחון פה, שהקב"ה חפץ מאוד בתורתו הנקיה והטהורה של הרשב"י שע"י סודות תורתו נעשה יחוד קובה"ו. כִּד מְסִיִּים רַבִּי שְׁמַעוֹן לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא וכאשר מסיים רשב"י לעסוק בתורה ונתייחדו העולמות וקבלו כולם הארה, מֵאֵן חָמֵי שִׁירִין מי רואה את השירים מצד החכמה העליונה, מֵאֵן חָמֵי חֲדוּתָא דְּמִשְׁבְּחִין לְמַרְיָהוֹן מי רואה את השמחה של המשבחים לאדונם מצד הבינה העליונה, מֵאֵן חָמֵי קָלִין דְּאִזְלִין בְּכָלְהוֹן רְקִיעִין מי רואה את הקולות מצד הת"ת העליונה שהולכים בכל הרקיעים העליונים לקבל שפע ואור. אֲתֵיִן בְּלָהוֹ בְּגִינְיָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן באים כולם כל הנשמות וכל המלאכים בזכותו של רשב"י, וְכַרְעִין וְסַגְדִּין קָמֵי דְּמַרְיָהוֹן וכורעים ומשתחווים לפני אדונם, סְלָקִין רִיחִין דְּבוּסְמִין דְּעַדָּן ומעלים ריחות של הבשמים של עדן, עַד עֲתִיק יוֹמִין, עד פרצוף עתיק יומין שבכתר העליון, וכל זה הוא ע"י נשמות הצדיקים שמעלים מ"ן עד פרצוף עתיק וגורמים יחוד קובה"ו וְכָל הָאֵי בְּגִינְיָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וכל זה בזכותו של ר' שמעון.

ח"א ד' ע"ב

אֲדַהְכִּי שְׁמַע קָלָא דְּאָמַר פִּנּוֹן אֲתַר, פִּנּוֹן אֲתַר בתוך כך שמע רבי חייה קול שאמר פנו מקום פנו מקום, וכפל פעמיים כדי לזרום לכבוד מלך המשיח דְּהָא מְלָכָא מְשִׁיחָא אֲתֵי לְמַתִּיבְתָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן שהרי מלך המשיח בא לישיבה של רבי שמעון.

בְּהֵוֵא שְׁעֵתָא קָמוּ כָּל אַנּוּן חַבְרֵיָא באותה שעה קמו כל אלו החברים לכבוד מלך המשיח וְקָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהוּהוּ סְלִיק נְהוּרִיָּה עַד רוּם רְקִיעַ וגם קם רשב"י לכבודו והיה עולה אור תורתו, עד

מתיבתא דרקינא שהיא ישיבת מטטרוין **אמר ליה רבי ופאה אנת** אמר לו המשיח לרשב"י, רבי אשריך, כי נשמת רשב"י מיסוד דאבא מקום גבוה ולכן נקרא בוצינא קדישא **דאורייתך סלקא בתלת מאה ושבעין נהורין** שתורתך עולה בשלש מאות ושבעים אורות, שהם ש"ע נהורין שבפנים דא"א ונעשה שם יחוד ומקבלת משם אור גדול, א"נ הש' הם כנגד כח"ב שכל אחד כלול ממאה אורות, ושבעים כנגד חג"ת נהי"ם, **וכל נהורא ונהורא אתפרשת לשית מאה ותליסר טעמין** וכל אור ואור מש"ע רבוא נהורין ומהספירות מתחלק לשש מאות ושלוש עשרה טעמים שהם תרי"ג, כי כל ספירה כלולה מתרי"ג, והכונה שהיה מאיר ומשיך ע"י תורתו הארה מא"א לזו"ן שבהם תרי"ג מצוות כי מצוות עשה הם ב"א ומצוות ל"ת בנוק' **סלקין ואסתהיין בנהרי אפרסמונא דכ"א** שעולים אלו התרי"ג טעמים ואורות בסוד מ"ן וטובלים ומתרחצים בנהרות [ב] אפרסמון הטהור, שהוא באימא שמשם שורש התורה וגורמים שם זווג **וקודשא בריך הוא איהו חתים אורייתא ממתיתבתך** והקב"ה הוא המאשר ומקיים התורה משיבתך, **ואנא לא אתינא למחתם ממתיתבתך** ואני לא באתי לאשר ולחתום תורה משיבתך, **אלא מארי דגדפין אתי הקא** אלא באתי לכאן כי בעל הכנפים שהוא מלאך מטטרוין, שיש לו ל"ו כנפים משמאל ול"ו מימין יבא לכאן ולכן באתי, **דהא ידענא דלא ייעול גו מתיבתי אחריתי אלא במתיבתך** שהרי ידעתי שלא יכנס לתוך ישיבה אחרת אלא לישיבתך, ופי' דמשיח משבח לרשב"י שלא בא לחתום ולאשר ולקיים תורתו, כי תורתו וסודותיו רק הקב"ה חותם ומאשר אותם שהוא יותר מעלה, וכמ"ש בזהר חדש שה"ש דף ע"ו ע"ב מה שאמר אליהו לרשב"י עיין לקמן.

עיונים והארות

[ב] ע"י לקמן אות י"ד מה פירוש אפרסמונא דכ"א.

תיקוני זהר קמ"ז ע"ב

אֲדַהְכִי הָא יְנוּקָא קָא נְחִית בתוך כך הרי הנער שהוא מלאך מט"ט ירד
 עוד פעם מלמעלה, **פְּתַח וְאָמַר בּוֹעִינָא קְדִישָׁא פְּתַח**
פִּיךָ בְּאוֹרֵייתָא פתח ואמר המאור הקדוש פתח פיך לגלות סודות התורה, **דְּהָא**
פּוֹמְךָ אִיהִי סִינִי שהרי פיך הוא כמו הר סיני שניתנה עליו התורה וגם אתה עניו
 כהר סיני, **קָלִין וְהֶבְלִין דְּנִפְקִין מִפּוֹמְךָ עֲלֵייהוּ אֶתְמַר** הקולות
 וההבלים שיוצאים מפיך עליהם נאמר (שמות כ יח) **וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת**
הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִים וְגוֹמֵר, וְכִלְהוּ עֵינֵיהוּ לְמַלּוּלְךָ
עֲלֵאִין וְתַתֵּאִין וכולם כל העולמות והמלאכים ונשמות הצדיקים שומעים ומאזינים
 לדבריך העליונים והתחתונים, **דְּאִינוּן שְׁתִּין רַבּוּא דְּמַתִּיבְתָא עֲלֵאָה**
שְׁתִּין רַבּוּא דְּמַתִּיבְתָא של הישיבה העליונה, **וְשְׁתִּין רַבּוּא דְּמַתִּיבְתָא**
תַּתֵּאָה וששים רבוא נשמות של ישיבה של מטה, **וְאִנְתָּ אִיהוּ בְּדִיּוּקְנָא**
דְּמֵאָרְךָ ואתה רשב"י הוא בדיוקן של אדונך הוא הקב"ה, **דְּבִזְמָנָא דְּפְתַח**
בְּאִנְכִי שבזמן שפתח הקב"ה פיו במתן תורה באנכי **שׁוֹר לָא נִגַח, אַרְיָה**
לָא שָׂאג, עוֹף דְּאִיהוּ נִשְׂרָא לָא פֶּרַח שור שבכסא לא נגח, אריה
 שבכסא לא שאג, עוף שהוא נשר שבכסא לא פרח, **וְכָל חַיִּילִין דְּתַלְיִין**
מְנִייהו בְּכֶרְסֵיָא יְקָרָא וכל צבא המלאכים שתלויים מן החיות שבכסא

הכבוד כולם שתקו לשמוע את קול הקב"ה, וְאָדָם לְשֶׁבֶת עַל כְּרִסְיָא דְאִיהוּ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִיהוּ צִיִּית לְמַלְיָן דִּילָךְ וְאָדָם שְׂמוּכֵן לְשֶׁבֶת עַל כִּסֵּא הַכְּבוֹד שֶׁהוּא הַקְּב"ה הוּא שׁוֹמֵעַ וּמֵאֲזִין לְמִילִים וּלְסוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁלְךָ, בְּגִין דְּמִטְרוּנֵיתָא דִּילָהּ דְאִיהִי אֲוִרֵיתָא קְדִישָׁא סָלִיק בְּפוּמָךְ לְפִי שֶׁהַמַּלְכָה שְׁלוֹ שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עוֹלָה בְּפִיךָ, כְּלוֹמֵר ע"י סוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁבְּפִיךָ.

זוהר חדש שה"ש דף ע"ו ע"ב

חֲדֵי ר' שְׁמֵעוֹן שְׂמַח רִשְׁב"י כַּאֲשֶׁר שָׁמַע דְּרוּשׁ מֵאֵלֵיהּ ז"ל אָמַר לֵיהּ אֵלֵיהּ, רַבִּי אֵימָא מִילָךְ, וְאַנָּה אֲבִתְךָ; אָמַר לוֹ אֵלֵיהּ הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב לְרִשְׁב"י, רַבִּי אָמַר אֵת סוּדוֹת תּוֹרַתְךָ וְאֲנִי אֶגִּיד אַחֲרֶיךָ, דְּהָא מִינֵי וּמִינָךְ תְּסַתֵּיִם מְלִתָּא שֶׁהִרִי מִמֶּנִּי וּמִמְךָ יוֹסֵבֵר סוּד זֶה הַדְּבָר. וְרִשׁוֹ אֲתִיְהִיב לָן מַעַם עֲתִיקָא דְכוּלָּא וְרִשׁוֹת נִיתֵן לָנוּ מֵאֵת פְּרָצוּף הָעֲלִיִן עֲתִיק שֶׁהוּא כְּתֵר דְּאֲצִילוֹת וְהוּא רֵאשׁוֹן לְכָל פְּרָצוּפֵי הָאֲצִילוֹת, דִּיתְגַּלּוּ רְזִין אֵלִין מִתְתָּא וּמַעֲיָלָא. אַנְתָּ לְקַבִּיל תְּתֵאִי שִׁתְּגַלּוּ סוּדוֹת אֵלּוּ מִלְּמַטָּה וּמִלְּמַעְלָה אֲתָה כִּנְגַד סוּדוֹת הַתְּחַתּוֹנִים. וְאַנָּה לְקַבִּיל עֵילָאִי וְאֲנִי כִּנְגַד סוּדוֹת הָעֲלִיִּינִים.

וּבְחִינַת רַבִּי, רְבוּ יִתִּיר אֵית לָךְ וּבְחִינַת רַבִּינוּ כַּח וּמַעֲלָה יִתִּירָה יֵשׁ
 לָךְ עָלַי, דְּכָל מִילָךְ יִפְתָּבוֹן לְעֵילָא קַמִּי עֵתִיק יוֹמִין
 שְׂכַל דְּבִרְיָךְ יִכְתְּבוּ לַמַּעֲלָה לַפְּנֵי פְּרָצוּף עֵתִיק יוֹמִין שְׁהוּא א"א דְּאֶצִּילוֹת, וּמִלִּי לָא
 יִפְתָּבוֹן לְעֵילָא וּדְבִרֵי לָא יִכְתְּבוּ בְּעוֹלְמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים לַמַּעֲלָה, אֶלְא בְּהַאי
 עֲלָמָא יִפְתָּבוֹן מִלִּי, עַל יְדָךְ אֶלְא בּוֹה הָעוֹלָם יִכְתְּבוּ דְּבִרֵי עַל יְדָךְ,
 וְחֹזֵר שׁוֹב לַחֲזוֹק וְאִמְרֵי מִלָּךְ יְהוֹן פְּתִיבִין לְעֵילָא דְּבִרְיָךְ יֵהִיו כְּתוּבִים לַמַּעֲלָה,
 וּמִלִּי פְּתִיבִין לְתַתָּא וּדְבִרֵי יֵהִיו כְּתוּבִים לַמַּטָּה עַל יְדָךְ. וְזַפְּאִין אַתְּוֹן
 צְדִיקֵי אֶבְרָהָם עֲלָמָא, וְזַפְּאִין אַתְּוֹן בְּעֲלָמָא דְּאַתִּי אֲשֵׁרִיכְם
 אַתְּם הַצְּדִיקִים בּוֹה הָעוֹלָם וְאֲשֵׁרִיכְם אַתְּם בְּעוֹלָם הַבָּא.

(זוהר חדש כי תבא)

[ג] רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אֶזְל לִיהַ וְעָרַק לְמַדְבָּרָא דְּלוּד,
 וְאַתְּגַנְיז בְּחַד מְעַרְתָּא, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ רַשְׁבִּי הַלֵּךְ

עיונים והארות

תקנו מרחצאות, רבי יוסי שתק. נענה רבי שמעון
 בן יוחאי ואמר, כל מה שתקנו לא תקנו אלא
 לצורך עצמן. תקנו שווקין להושיב בהן זונות,
 מרחצאות לעדן בהן עצמן, גשרים ליטול מהן
 מכס. הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו
 למלכות. אמרו, יהודה שעילה יתעלה, יוסי ששתק

[ג] מעשה נפלא זה נתבאר במס' שבת, כי רשב"י
 בח' שבת. וברף ל"ג כי יום שמחתו ביום ל"ג. וז"ל:
 ואמאי קרו ליה ראש המדברים בכל מקום דיתבי
 רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ויתבי יהודה בן
 גרים גביהו. פתח רבי יהודה ואמר כמה נאים
 מעשיהן של אומה זו, תקנו שווקים, תקנו גשרים,

לו ונסתתר בבית המדרש כמבואר במסכת שבת ל"ג שר"ש גינה את המלכות וגזרו עליו

עינים והארות

שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך דמעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחאי קושיא, הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי. לסוף, כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא, הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחאי עשרין וארבעה פירוקי. אמר, הואיל ואיתרחישי ניסא איזיל אתקין מילתא.

בענין מה שאמרו בגמרא כי הוה מקשה רשב"י קושיא והוה מפרק ליה ר"פ י"ב פירוקי ואחרי צאתם מן המערה הוה מקשה ר"פ קושיא הוה מפרק רשב"י כ"ד פירוקי – הגה נודע מהארי"ז"ל כי הפלפולים הם לפרק ולשבר הקל"י הסוכבים לפרי. וא"כ, הקושיות הם הדינים, והתירוצים הם המתוקים. בתחילה ר"פ היה ממתק אותם ע"י י"ב צירופי הו"ה י"ב תשובות י"ב צירופים למתק הדינים, ורשב"י אח"כ היה ממתק את הדין בשרשו בשם אדניי שיש לו כ"ד צירופים שבהם מקשמים את השכינה כנגד כ"ד קישוטי כלה. ועוד אפשר לתרין כי ר' פנחס היה מושך התירוצים והמיתוקים משם הו"ה שהוא ז"א, ורשב"י לאחר צער המערה, היה מושך כ"ד קישוטי כלה, י"ב מא"א וי"ב מו"א כנודע מכוונות ליל שבועות.

רשב"י היה ניצוץ משה רבינו ע"ה. וכמו שמשח רבינו ברח מהרב פרעה והשיג השנות גדולות ונתעלה מאד והשיג שלמות במדבר, כך רשב"י ברח למערה במדבר לוד מפני הקיסר והשיג שלמות והשנות נוראות.

כתב הבא"ח, הרוב גימט' גבורה, ומים הם חסדים, וממתקים את הגבורות. ועוד, הרוב מים ר"ת מ"ח שהם מ"ח קנינים שהתורה נקנית בהם. ע"כ.

יגלה לציפורי, שמעון שגינה יהרג. אול הוא ובריה משו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכווא דמיא וכרכי.

כי תקיף גזירתא, אמר ליה לבריה, נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן. אולו משו במערתא. איתרחיש ניסא, איברי להו חרובא ועינא דמיא, והוה משלחי מנייהו, והוה יתבי עד צוארייהו בחלא וכולי יומא גרסי, בעידן צלווי, לבשו מיכסו ומצלו והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו. איתבו תריסר שני במערתא, אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא. אמר, מאן לודעיה לבר יוחאי דמית קיסר ובטיל גזירתיה. נפק, חוו אינשי דקא כרכי וזרעי. אמרו מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם, להחריב עולמי יצאתם, חזרו למערתכם. הדור אזול, איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי, משפט רשעים בניהנם שנים עשר חדש. יצתה בת קול ואמרה, צאו ממערתכם. נפק, כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר הוה מסי רבי שמעון. אמר לו, בני, די לעולם אני ואתה. בהדי פניא דמעלי שבתא, חוו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות. אמרו ליה, הני למה לך, אמר להו לכבוד שבת. ותיסגי לך בחד, חד כנגד זכור וחד כנגד שמור. אמר ליה לבריה, חוו כמה חביבין מצות על ישראל, יתיב דעתייהו.

שמע רבי פנחס בן יאיר התניה ונפק לאפיה עייליה לבי בניה, הוה קא אריך ליה לבישריה. חוו דהוה ביה פילי בגופיה, הוה קא בכי, וקא נתרו דמעט עיניה וקמצוחא ליה, אמר לו, אוי לי שראיתך בכך. אמר לו, אשריך שראיתני בכך,

שיהרג, ואח"כ שתקפה הגזירה ברח למדבר של לוד, שכידוע מקום זה נקרא פקיעין ונסתתר שם במערה אחת (ד) הוא ור"א בנו בנו. **אַתְרַחִישׁ לֹון נִיפָא וּנְפָק לְהוּ, תַד חֲרוּבָא, וְתַד מְעֵינָא דְמֵיָא** נעשה להם נס וצמח להם בפעם אחת ולא אחרי שבעים שנה, עץ חרוב אחד ומעיין אחד של מים. **אַכְלֵי מֵהָהוּא חֲרוּבָא** והיו אוכלים מאותו עץ חרוב. ובמדרש תלפיות ענף חרוב מובא שביום שב"ק נהפך להם החרוב לתמרים, **וְשָׁתָאן מְאִינון מֵיין** והיו שותים מאותם

עיונים והארות

וויצא ממערה זו. וא"ת והרי משה רבנו לא נכנס לא"י, באותו זמן פקיעין היה מחוץ לארץ ישראל.

ובמעשה זה יש כמה הארות, במדרש תלפיות מערכת חרוב כתב, כי עץ החרוב, בשבת היה נהפך לתמרים, ומעיד שכן שמע איש מפי איש עד הרשב"י זיע"א. ובספר שפתי צדיק כתב מה דאיתא בגמ' שלא היה להם במערה רק חרוב ומים, כמה אמרו קידוש היום ואולי מפני שרשב"י תלמידו של ר"ע והוא סובר במשנה ה' פ"ו דברכות, אפי' אבל שלק והוא מוזנו מברך נ' ברכות שזהו סעודתו ע"כ. י"ל שרשאין לקדש על החרובין כמו שמקדשים על הפת ומסתם היה בחרובין שלהם כל הטעמים כמו במן. ועל מה היו מקדשים במדבר, מסתמא על כוס מן והיו חושבים אותו לייין. (ועי' בגליוני ס"ס לר"י אנג'ל נכחות מ"ח).

ועוד צריך לידע איך אכלו ר"ש ובנו מהחרוב, הרי היה ערלה, עי' ברע"ב במס' ערלה פ"א מ"ב, והעולה מאליו חייב בערלה, ודוקא במקום יישוב אבל במקום יערות ומדברות לא. וכן פסק הרמב"ם הל' מעשר שני ונטע רבעי פ"י ה"ו. ועוד י"ל דעץ שנעשה ע"י נס אין בו דין ערלה.

(ד) דע לך, כי המערה הנמצאת בפקיעין שהיו בה רשב"י ור"א בנו, במערה זו עמד בה משה רבינו ע"ה, ואלהיו הנביא זל"ט, כן כתב בספר הלולא רבא להרב מוה"ר שלמה וענונו מחכמי המערב נדפס בשנת תקע"ט וכ"כ בספר "לבנת הספיר" להר"ר דוד בנו של הר"ר יהודה החסיד שחיברו בשנת ה' אלפים פ"ה ליצירה ע"ש. וג"כ היא אחת מעשרה דברים שנבראו בע"ש בין השמשות. ומשה רבינו השיג בה השנות גדולות כמ"ש ושמתיך בנקרת הצור, ותרגומו במערת טנרא, ושם נגלה למשה רבינו אורות של י"ג מידות של החמים כמ"ש שאמר לו השי"ת אני אעביר כל טובי על פניך, ומפרש בתרגום יונתן, כל מכילת טובי קדמך והם הי"ג מכילין דרחמי. וכן אליהו הנביא היה שם כמ"ש רש"י במלכים א' ימ, "ויבא שם אל המערה" והיא נקרת הצור שעמד בה משה, ואם היה נשאר בה פתח אפי' כמלא נקב המחט לא היה העולם יכול לסבול האור שלה, וע"ז אמרו בשיר בר יוחאי במערת צורים שעמדת. וכן רשב"י שהיה ניצוץ ממשה רבינו אמר לאחר צאתו מן המערה, אנא חמי בעיני תליסר מכילין גליפין קמאי ונהרין כבוצינין, ולעתיד לבא משיח צדקנו ג"כ יתגלה

מים, וכן שמעתי שהמעין ביום שב"ק נהפך ליין, ועוד שמעתי שהיה העץ מוציא חלות ג"כ לכבוד שבת. הנה אלהיו ז"ל, אתי לון בכל יומא תרי זמני, ואוליה לון והיה אליהו הנביא זכור לטוב בא אליהם בכל יום שתי פעמים ולימד אותם סודות התורה. ולא ידע אינש בהו ולא ידע שום אדם היכן הם.

יומא חד הו חכימיא בבי מדרשא שואלין, ואמרין יום אחד היו החכמים בבית המדרש שאלו ואמרו, **קללות שבתורת פהנים** בפרשת בחוקותי, **אינון היו פנגד בית ראשון.** **קללות שבמשנה תורה** בפרשת כי תבא **פנגד בית שני וקלות אחרון.** ולכאורה אנחנו רואים כי **בקללות שבתורת פהנים, אית בהו הבטחות, וחיבו דקב"ה לישראל** יש בהם הבטחות וגם אהבה וחיבות של הקב"ה לישראל, **דכתיב, שכתוב וזכרתי את פריתי יעקוב וגו'. וכתוב ועוד כתוב ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים וכו'.** אבל **קללות שבמשנה תורה, לית בהו הבטחות** אין בהם הבטחות, וגם **לית בהו נחמה כלל, כמא דכתיב בקללות קדמאין, ולא הו ידעי** אין בהם דברי נחמה לעם ישראל כלל כמו שכתוב הבטחות ודברי נחמה בקללות הראשונות, ולא היו יודעים מה הטעם.

קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר, חבל על גריעותא דבר יוחאי, חבל על חסרונו של בר יוחאי שרשב"י היה מסביר לנו ההבדל, כי רשב"י היה דואג על צער השכינה מאוד והיה רוצה למהר את הגאולה, וגם שתהיה הגאולה ברחמים, ולכן כנראה שהשיג בזה השגות וגילו לו מן השמים איך תהיה הגאולה

בדור האחרון. וְלִית מֵאֵן דִּי־דַע מְנִיָּה. וְאֵלֹו יְדַעֵי, לִית רְשׁוּ
 לְגַלְתָּא לִיָּהּ וְעַתָּה אֵין מִי שִׁידַע מִמְנָו הֵיכֵן הוּא, וְגַם אִם הִיוּ יוֹדְעִים אֵין רְשׁוּת
 לְגַלוּת אֹתוֹ וְאֵת מְקוֹמוֹ.

ר' יוסי ב"ר יהודה, קם יומא חד בצפרא קם יום אחד בבוקר,
 חמי כל אינון עופין דאינון הוו טאסן, ושפנינא חדא
 אזלא בתרייהו וראה כל אותם עופות שהיו פורחים ויונה אחת עפה אחריהם.
 קם על רגלוי ואמר, שפנינא, שפנינא מהימנא, מיומא
 טופנא קם על רגליו ואמר יונה הנאמנת עוד מימי המבול, דיוקנא
 דעמא קדישא, לך יאות ולך נאה, הדיוקן והצורה של העם (ה)
 הקדוש שנמשלו ליונה לך ראוי ולך נאה לעשות את השליחות של עם ישראל, זיל
 ועביד לי שליחותא חדא לבר יוחאי, באתר דאיהו
 תמן לכי ועשי לי שליחות אחת לבן יוחאי במקום שהוא שם.

אסתחרא ההוא שפנינא וקמת קמיה הסתובבה וחזרה אותה
 היונה ועמדה לפניו. פתב פתקא חדא ואמר מה
 דאמר כתב ר"י פתק אחד ובו השאלה שנשאלה מפי החכמים ואמר מה שאמר.

עיונים והארות

כנפיה מנינות עליה אומר ר"י דאמרינן במדרש
 כל העופות כשהן ינעין נינוחין ע"ג סלע, והיונה
 בשעה שהיא ינעה פורחת באחת ונינוחת באחת.
 וכן היונה אפי' שמתרחקת הרבה בורקת אם
 יכולה לחזור ויודעת לחזור. כן עם ישראל אפי'
 שמתרחקים וכו' יודעים בכ"ז לחזור לאבינו
 שבשמים.

(ה) כבראשית פ' נח פרק ח' פסוק י"א מובא
 ברש"י שם אומר אני שזכר היה. א"כ יש יונה
 זכר, וכנראה שכאן היה זכר, כן משמע מהלשון.
 ובמסכת ברכות דף נ"ג ע"ב כנסת ישראל
 נמשלה ליונה דכתיב כנפי יונה נחפה בכסף
 ואברותיה בירקרק חרוץ, מה יונה כנפיה מנינות
 עליה אף ישראל אינם ניצולים אלא במצוות. וכן
 הוא כנפי שבת דף מ"ט ע"א ושם בתוס' ד"ה

וְקַמַת שְׁפִינָא וְנִטְלַת בְּפוּמָה, וְאִזְלַת לְגַבִּיהַ דְּר"ש,
 וְשׁוֹיֵאת לִיהַ בְּכַנְפֵי וְעַמְדָה הַיּוֹנָה וְלַקְחָה בְּפִיהַ אֶת הַפֶּתֶק וְהִלְכָה אֶצֶל
 רִשְׁב"י וְשָׁמָּה לוֹ אֶת הַפֶּתֶק בְּכַנְף מַעִילוֹ. אֶסְתַּכַּל בְּהוּא פֶּתֶקָא וּבְכַה
 הִסְתַּכַּל וְהִתְבּוֹנֵן ר"ש בְּאוֹתוֹ הַפֶּתֶק וְקָרָא אֶת הַשְּׂאֵלוֹת הַנּוֹ' וּבְכַה, הוּא וְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בְּרִיהַ בְּנוֹ. וְאָמַר רִשְׁב"י, בְּכִינָא עַל פְּרִישׁוֹתָנָא מִן
 חֲבֵרָיָא אֲנִי בּוֹכָה עַל הַפְּרִישׁוֹת וְהַתְּרַחֲקוֹת בַּעַל כְּרַחְנוֹ מִן הַחֲבֵרִים, וּבְכִינָא עַל
 מְלִין אֱלִין, דְּלֹא אֶתְגַּלְיִין לְהוֹ וְגַם אֲנִי בּוֹכָה עַל דְּבָרִים אֱלוֹ שְׁלֹא
 הִתְגַּלוּ וְנִתְפָּרְשׁוּ לָהֶם, וְאִין לָהֶם חֲכָם גְּדוֹל שִׁפְרָשׁ לָהֶם מַה יַּעֲבִדוּן דְּרִי
 בְּתַרְאִי, אִי יִשְׁגִּיחוֹן בְּהַאי מַה יַּעֲשׂוּ הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים אִם יִשְׁגִּיחוּ
 וְיִתְבּוֹנְנוּ בּוֹהַ, פִּי שְׁאִין לָהֶם דְּבָרֵי הַבְּטָחָה וְנַחֲמָה בְּקַלְלוֹת שְׁבַמְשַׁנָּה תוֹרָה שׁוּזָה כְּנֶגֶד הַגְּלוּת
 אַחֲרוֹנָה וְח"ו שְׁלֹא יִתִּיאֲשׁוּ מִן הַגְּאוּלָּה שְׁלֹא רוֹאִים שׁוּם פְּסוּק שִׁרְמוּז עַל הַגְּאוּלָּה וְהַנַּחֲמָה כְּמוֹ
 שְׁמוּבָא עַל הַקְּלָלוֹת שְׁבַפ' בַּחוּקוֹתֵי.

אֲדַהֲכִי, אַתָּא אֱלִיָּהוּ ז"ל בְּתוֹךְ כַּךְ בֵּא הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב, חֲמִי
 דְּרַבִּי רָאָה אֶת ר"ש שְׁבוּכָה עַל צַעַר הַשְּׂכִינָה, אָמַר,
 בְּשְׁלִיחוֹתָא אַתְּרָא הוֹינָא זְמִין הַשְּׁתָּא אֲמַר בְּשְׁלִיחוֹת אַחֲרַת הַיִּיתִי
 מְזוּמָן עֵתָהּ, וְלֹא לְבָא אֵלַי, אֲבָל וְשִׁדְרֵנִי קַב"ה לְשַׁכְּכָא דְּמַעִיךְ שְׁלַחֲנִי
 הַקַּב"ה לְהַשְׁקִיט אֶת דַּמְעוֹתֶיךָ. אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, לָא הֵוָה אֲצַטְרִיךְ
 הַשְּׁתָּא לְנִלְאָה לְצַדִּיקֵי אֱלִין אַהֲרָבִי אַהֲרָבִי אַהֲרָבִי לֹא הִיָּה
 צַרִּיךְ עֵתָהּ לְגָלוּת לְצַדִּיקִים אֱלוֹ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ שְׁשֵׁם מְפֹרָשׁ בְּקַלְלוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת מִתִּי
 תְּבֵא הַגְּאוּלָּה, כִּי עַדִּיין לֹא הִגִּיעַ הַזְּמָן לְגָלוּת לְחֲבֵרִים אֶת זְמַנָּה.

אבל בכל זאת שלחו לי מן השמים כדי לעשות לך נחת רוח ושלא תצטער **בְּךָ** **אָמַר קב"ה** על שאלתכם, **בְּקָלְלוֹת קְדָמָיִן אֵית ל"ב קְרָאִי, וּבְלָהוּ לְקָבִיל שְׁבִילֵי דְאֹרְיִיתָא** בקללות ראשונות יש ל"ב פסוקים וכולם כנגד הל"ב נתיבות ושבילים של התורה שמקורם מן החכמה. **בְּקָלְלוֹת בְּתַרְאֵי אֵית בְּהוּ נ"ג קְרָאִי, לְקָבִיל פְּרִשְׁיִין וְאֹרְחִין דְאֹרְיִיתָא** בקללות אחרונות יש בהם נ"ג פסוקים מלבד פסוק אחד של נחמה כנגד ג"ן פרשיות ודרכים שבתורה.

בְּגָלוֹת קְדָמָאָה דְּבֵית רֵאשׁוֹן, עֲבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן שְׁבִילֵין סְתִימִין דְּסִתְרָא בגלות הראשונה של בית ראשון עברו ישראל על אותם שבילים סתומים שבסתר, (כי שביל הוא צדדי ולא כמו אורחין שהוא כביש גלוי כמו שכתוב בגלות האחרונה), ולכן לא היה ענשם גדול, **אֶתְגַּלֵּי חוּבֵייהוּ, וְאֶתְגַּלֵּי קִיצָא דִּילְהוֹן, וְנִחְמָתָא וְאַבְטָחוּתָא דִּילְהוֹן** נתגלו עוונותיהם ונתגלה הקץ [1] שלהם כלומר סוף הצרות ונתגלתה הנחמה וההבטחות שלהם. אמנם **בְּגָלוֹת בְּתַרְאָה דְּבֵית שְׁנִי, עֲבְרוּ יִשְׂרָאֵל ג"ן פְּרִשְׁיִין אֹרְחִין דְּאֶתְגַּלֵּיִין** בגלות אחרונה שגלו בבית שני עברו ישראל על ג"ן פרשיות שהם הדרכים הגלויים שבתורה וכידוע שזה חמור מאד, ואז **אֶסְתֵּים חוּבֵייהוּ וְאֶסְתֵּים קִיצֵייהוּ, וְלֹא כְּתִיב בְּהוּ הַבְּטָחוֹת וְנִחְמוֹת נִסְתֵּים עוֹנֵם, וְלִכֵּן גַּם נִסְתֵּים קִיצֵם וְלֹא כְּתוּב בְּהֵם הַבְּטָחוֹת וְנִחְמוֹת.**

עיונים והארות

[1] במדרש איתא, ראשונים היו מסתירים את הטובים ומסתירים את עוונותיהם, לכן לא מעשיהם הטובים ומגלים את העוונות שלהם, נתגלה קיצם. לכן נתגלה קיצם. אבל אחרונים מגלים מעשיהם

אֲדַהְכִּי, עֵבֶר חַד רוּחָא, וְאַפְרִישׁ לִוְן בתוך כך עבר רוח אחד
 והפריד בניהם בין אליהו לר"ש, **וְסִלִּיק אֵלֵיהוּ גּוּ גְלַגְלָא**
דְּנוּרָא, וְאַשְׁתָּאֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכִי, וְאַדְמוּד אֶפִּיתָהּ
דְּמַעְרָתָא ועלה אליהו הנביא תוך גלגל של אש ונשאר רשב"י ובכה ונרדם בפתח
 המערה. **אֲדַהְכִּי, אַתָּא אֵלֵיהוּ ז"ל, אָמַר, קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן**
אַתָּעַר מִשְׁנַתְךָ, וּפָאָה חוּלְקָךָ, דְּקַב"ה בְּעֵי בִיקְרָךָ בנתיים
 בא אליהו זכור לטוב ואמר קום רבי שמעון התעורר משנתך אשרי חלקך שהקב"ה רוצה
 בכבודך. **כָּל הַבְּטָחוֹת וְנַחֲמוֹת דְּיִשְׂרָאֵל, בְּהֵנִי קַלְלוֹת**
בְּתִיבֵי כל ההבטחות והנחמות של ישראל באלו קללות שבמשנה תורה כתובות.

פּוֹק וַחֲזִי, מַלְכָּא דְּרַחִים לְבִרְיָה וְאַע"ג דְּלַטִּיָּה וְאַלְקִיָּה
רַחֲמֵימוּ דְּמַעוּי עֲלֵיהּ צא וראה מלך שאוהב את בנו, ואפילו שקילל
 אותו והכה אותו, אהבה גדולה שבמעיו עליו. **כִּד אַחֲזִי רוּגְזָא תַקִּיָּה,**
כְּדִין רַחֲמֵנוּתָא עֲלֵיהּ כאשר מראה רוגז ותוקף חזק אז כך גדל הרחמנות
 שלו עליו. **כְּךָ קַב"ה, אַע"ג דְּלֵיִט, מְלוּי בְּרַחֲמֵימוּ** כך הקב"ה אפילו
 שקילל דבריו הם באהבה. **אַתְחַזְיִין בְּאַתְגְּלִיָּא לְוֹטִין, וְאַיִנוּן**
טְבוּנוּן סְגִיָּא, בְּגִין דְּאַלִּין קַלְלוֹת בְּרַחֲמֵימוּ הווי נראים בגלוי
 כלפי חוץ כקללות אבל הם טובות גדולות וחשובות לפי שאלו הקללות באהבה היו.
מַה דְּלָא הָוָה כֵּן בְּאַיִנוּן קַדְמָאִין, דְּכֻלְהוּ הָוּוּ בְּדִינָא
תַקִּיָּה מה שלא היה כן באותם קללות ראשונות שבתורת כהנים שכולם היו בדין

קשה.

בְּאֵלֵינוּ אֵיךְ דִּינָא וְרַחֲמוֹ באלו הקללות שבמשנה תורה יש דין ואהבה,
כַּאֲבָא דְרַחֲמִים עַל בְּרִיָּה כמו אבא שאהבתו על בנו,
 וְרִצּוּעָה דְּמַלְקֵי וְתֵא נְקִיט בְּיָדֵיהּ וְרִצּוּעָה של מלקות לוקח בידו, אבל
 לא להכות ממש, אלא **עֵבִיד נְהִימוּ סְגִיָּא, וְקָלִין רַבְרַבִּין,**
 וּמַלְקֵי וְתֵא פְּלִילִין בְּרַחֲמֵי עוֹשֶׂה צַעֲקָה גְּדוּלָה וְקוֹלוֹת גְּדוּלִים אבל
 המכות כלולות ברחמים.

וְקִשְׁיָא מְכַל אֵינוֹן קְלָלוֹת, דָּא הוּא דְכְּתִיב ותתבונן ותראה
 שקשה מכל אותם הקללות זה הוא שכתוב, **גַּם כָּל חָלִי וְכָל**
מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה יַעֲלֶם ה' עֲלֶיךָ עַד
הַשְּׂמֹדֶךְ. הֵכָא אֵינוֹן הַבְּטָחוֹת דְּאֲבָא עַל בְּרִיָּה, בְּרַחֲמוֹ
סְגִיָּא כאן נרמזות ההבטחות של האבא על בנו באהבה גדולה. **יַעֲלָה לָא**
כְּתִיב יַעֲלָה, שפי' שיביא הקב"ה על ישראל את הקללות ממש לא כתוב, **אֶלָּא**
יַעֲלֶם, יַכְבֹּשׁ לֹזֶן, וַיַּכְסֵי לֹזֶן בְּנוֹקְבָא דְדוֹכְתִּיָּהוּ, דְּלֹא
יִפְקוּן לְבַר, וַיַּחֲזֵן כְּבוֹשִׁין וּמְכוּסִין בְּנוֹקְבֵיָּהוּ אלא עלם פי'
 העלמה, דהיינו, שהקב"ה יכבוש אותם ויכסה אותם בנקב שבמקומם שלא יצאו לחוץ
 ויהיו נעלמים וכבושים ומכוסים בנקבי חוריהם.

ואמר **עַד הַשְּׂמֹדֶךְ, מַה דְּלֹא יְהִי לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֲלָמֵיָּא** עד
 השמך מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים, **דְּהָא אוֹמֵי קַב"ה,**
דְּלֹא יִשְׁיַעֲי יִת יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֲלָמִין, וְדוֹכְרֵיָּהוּ
יְהִי קִיִּים תְּדִירָא שהרי נשבע הקב"ה שלא יכלה את עם ישראל לעולם
 ולעולמי עולמים וזכרונם יהיה קיים לעולם. **דְּכְּתִיב, בֵּן יַעֲמֹד זְרַעְכֶם**

וְשִׁמְכֶם. שכמו השמים החדשים והארץ החדשה עומדים לפני, אותו דבר לא ימחה שם ישראל לעולם ו**כְּתִיב**, ועוד כתוב **כֹּה אָמַר ה' אִם יִמְדוּ שָׁמַיִם מִלְמַעְלָה כו'** פי' כמו שאי אפשר למדוד את גובה השמים ולחקור את יסוד הארץ כך אני לא אמאס בישראל על עוונותם.

וְהוֹאִיל וּבְאוֹמָאָה אֵיהוּ דְלָא יִשְׁתִּיעוֹן יִשְׂרָאֵל וכיון ובשבעה הוא שלא יכלו ישראל לעולמים, **זְמִינָא דִּיהוֹן כָּל מִכְתָּשִׁין וּמְרַעִין טְמִירִין וּמְכּוּסִין, דְּלָא יִפְקוֹן לְבַר לְאַבְרָאָא לֹון** עתידים ישראל שיהיו כל המכות וכל המחלות נסתרות ומכוסות שלא יצאו לחוץ להרע להם, **עַד זְיִמְנָא דִּישְׁתִּיעוֹן מִן עֲלָמָא, מַה דְּלָא יְהֵא לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין** עד הזמן שיכלו ישראל ח"ו מן העולם, מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים.

סוּפָא דְכוּלְהוֹן וְסִיּוּמָא דִּילְהוֹן הסוף של כל הקללות והסיום שלהם, **וְהִשִּׁיבָהּ ה' מְצָרִים בְּאַנְיֹת בְּדַרְךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ לֹא תִסִּיף עוֹד לְרֵאתָהּ וְהִתְמַכְרְתָם שָׁם לְאִיבִיךָ לְעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְהָה. הֲכֹא הִבְטַחְתָּ וְנַחְמוֹת, דְּזִמִּין קב"ה לְמַעַבְדַּ לְיִשְׂרָאֵל בְּסוּף יוֹמֵיָא** כאן יש הבטחות ונחמות שעתיד הקב"ה לעשות לישראל באחרית הימים. **וְהִשִּׁיבָהּ ה' מְצָרִים בְּאַנְיֹת, אֲבַטְחוּתָא לְאַתְבָּא וּלְמַעַבְדַּ נְסִין וְאַתִּין דְּעַבְדַּ קב"ה בְּמְצָרִים, בְּיוֹמִין קְרָמָאִין** שהוא הבטחה לשוב ולעשות נסים ואותות לישראל כמו שעשה הקב"ה ביציאת מצרים בימים הראשונים, כלומר לנסים

הגדולים שהיו באותה תקופה של מצרים **כְּדָא פִימִי עֲאֲתֵד מֵאַרְזֵן
מֵצָרִים אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.**

בְּאַנְיֹת, הֲכָא אִיהוּ כְּמָה דְאִמְרֵת, דְאֵתְ דְרִישׁ באניות כאן

הפירוש הוא כמו שאמרת שאתה רשב"י דורש ע"ד הסוד בחילוף

באחה"ע א' באות ע' ואז יצא **בְּעֵנִיֹת, שְׁתַּכְּלָה פְּרוּטָה מִן הַפִּים.**

אַבְל, זְמִינִין כָּל בְּנֵי עֲלָמָא לְמִיתִי עֲלֵיהוּ דִישְׂרָאֵל עַל

סְפִינָן דְיִמָּא אבל יש פי' אחר, והוא שעתידיים כל בני העולם לבא על ישראל

באניות של הים, **וַיִּחְשְׁבוּן לְשִׁיעָאָה לֹון מִן עֲלָמָא, וְכִלְהוּ**

טְבִיעִין גּוֹ יִמָּא, כְּמָה דְעֵבֵד בְּיוֹמִין קַדְמָאִין ויחשבו לכלות

אותם מן העולם וכולם יטבעו בתוך הים כמו שעשה הקב"ה בימים הראשונים בים

סוף.

וְתַמָּן אִיהוּ הֶדְוָה סְגִיָּאָה ושם הוא הרמז לשמחה גדולה. **כְּתִיב**

הֲכָא בְּאַנְיֹת כתוב כאן בגלות האחרונה והשיבך ה' מצרים באניות,

וְכְתִיב הֵתֵם וכתוב שם בענין הכשדיים **בְּאַנְיֹת רְנַתֵם. מַה לְהֶלֶן**

מה שם **רְנָה אִף כָּאן רְנָה** הנה אף כאן בגלות האחרונה שכתוב באוניות יהיה

שם שמחה.

בְּדִרְךָ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לא תוסיף עוד לראותה. פי' **מִן יוֹמָא**

דְאֵתְבְּרִי עֲלָמָא, לָא גִלִּי גְבוּרְתִּיהָ קב"ה

לְאֵתְחִזָּאָה בְּעֲלָמָא וְשַׁעֲתָא דְרַעוּתָא אֶלָּא בְּהָהוּא דְרַךְ

מן היום שנברא העולם לא גילה גבורתו הקב"ה שתראה בעולם, כלומר שעדיין לא היו

נסים גדולים כאלו בעולם כמו שיהיה בגאולה האחרונה ושעת רצון לא היתה עדיין באותה

הדרך של העתיד. **כִּי פֶּאֶשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מַעֲרִים, בְּאוֹתוֹ דֶּרֶךְ**
 שיצאנו ממצרים וּבְהָהוּא גִּוּוֹנָא יַעֲבִיר לָךְ ובאותו אופן יעשה לך הקב"ה
 לעתיד.

דְּהָא לְבַתֵּר מִכָּל שְׂאָר סְטָרִין יִתְפַּנְּשׁוּן עַלֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל
וַיִּחְשְׁבוּן יִשְׂרָאֵל, דְּבִזְמַנָּא דָּא יִתְאַבְּרוּן שהרי אח"כ
 מכל צדדי העולם יתקבצו האומות עליהם על ישראל ויחשבו ישראל שבזמן הזה יאבדו,
וְאִינוּן זְבִינִין לְבַעֲלֵי דְבְּבִיהוֹן, ויהיו נמכרים לשונאיהם הזה"ד זה
 שכתוב **וְהִתְמַפְּרְתֶם שָׁם, וְנִמְכַרְתֶּם לָא כְּתִיב, אֶלֶּא**
וְהִתְמַפְּרְתֶם, בְּלִבְבְּכוֹן תַּחֲשְׁבוּן דְּאִתּוֹן זְבִינִין וְלֹא
הָכִי, דְּהָא וְאִין קוֹנָה כְּתִיב, וְלִית מָאן דִּיכִיל לְשִׁלְטָאָה
עַלֵּיהוּ בלבבכם תחשבו שאתם נמכרים, אבל באמת ח"ו שהקב"ה ימכור את ישראל
 שהרי "ואין קונה" כתוב ולכן אין מי שיכול לשלוט עליהם.

וְכָל דָּא, לְסוֹף יוֹמֵיָא וכל זה לסוף הימים ממש בעת הגאולה. ומודיע אליהו
 זכור לטוב **וְתִלְיֵיא פּוֹלָא בְּתִיּוּבְתָא, וְכוּלָּא סְתִים** שתלוי
 הכל בתשובה, שאם עם ישראל יעשו תשובה יצאו מן הגלות ברחמים וכל הקץ סתום,
כְּמָא דְּכְּתִיב כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לְמַעַן תִּשְׁכִּילוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר
תַּעֲשׂוּן. מָאן דְּאִית לִיה לְבָא, יִסְתַּכַּל וַיֵּדַע לְאַתְבָּא
לְמַאֲרֵיהּ מי שיש לו לב יתבונן וידע לשוב לבוראו.

אֲמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן, בְּאֵן אַתְר אַתְנַלְיֵיא פּוֹרְקָנָא
דִּישְׂרָאֵל בְּהֵנִי קַלְלוֹת אמר לו רשב"י לאליהו באיזה מקום
 נתגלתה הגאולה של ישראל באלו הקללות. **אֲמַר, אֲשַׁנְּחַ וְדִיִּיק, דִּיכְתָּא**

בִּישָׁא מְבַלְהוּ, תַּמָּן הוּי אמר הסתכל ודייק במקום הרע מכולם מכל הקללות שם הוא הגילוי.

אַשְׁגַּח וְדִיִּיק וְאַשְׁבַּח דְּכַתִּיב וְהָיו חַיִּיד תְּלָאִים לְךָ
מְנַגֵּד הסתכל ר"ש ודייק ומצא שכתוב והיו חייר, החיים הטובים שיהיו בזמן הגאולה תלואים לך מנגד, כי אינם בטוחים שיהיה הגאולה ופחדת לילה ויוזם ולא תאמין בחייד. שפירושו ופע"ג דידיעי חבריא זמן אינון חיים, תלויין קמן וספיקון ואפע"י שיודעים החברים זמן של אותם חיים טובים בעת הגאולה, תלויים הדברים לפניהם בספק, כי הכל תלוי בתשובה ועיקרא איהו ויעיבן מלין ועיקר הוא והדברים יציבים ונכונים.

כְּתַב פְּתָקָא לְעִידָן רַמְשָׂא, וְשׁוּיָה בְּפּוּם שְׁפַנִּינָא כתב ר"ש פתק לעת ערב ושם בפי היונה, ודוקא בפיה, רמז לכנסת ישראל שצריך להשים הד"ת בפ"ה כי הפ"ה הוא מלכות כנודע, וְאַזְלַת לְגַבִּיָּה דְרַבִּי יוֹסִי, דְּהָוָה בְּדוּכַתִּיהָ וְעֵינָיו מְחַכָּאן והלכה אצל רבי יוסי שהיה עומד במקומו ועיניו מצפות. כִּיּוֹן דְּחַמָּא לָהּ, אָמַר, שְׁפַנִּינָא, כְּפָא אֶתְ מַהִימָנָא מְכַל עוֹפָא דְשָׁמַיָא כיון שראת את היונה אמר יונה כמה את נאמנת יותר מכל עופי השמים. קָרָא עֲלֵיהּ קָרָא על עצמו הפסוק, וְתַבָּא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהָנָה עָלָה זֵית טָרַף בְּפִיהָ.

נָטַל פְּתָקָא וְעָאֵל לְגַבִּי חֲבַרְיָא וְאַחֲמִי לֹון וְסַחִי לֹון
עוֹבְרָא לקח את הפתק ונכנס לביהמ"ד אצל החברים והראה להם וסיפר להם את המעשה. תְּוֹוְהוּ תַמְהוּ. בְּכַה רַבִּי יְהוֹדָה וְאָמַר, ווִי, אַע"ג דְּלֹא יִדְעִינָן לִיָּה אפילו שלא ידענו את מקומו, מְקוּם שִׁפּוּל

הַעֵץ שֶׁם יְהוּא [1] כי רשב"י הוא העץ שנותן פירות וזן את העולם ברוחניות ובגשמיות שם הוא שרשו ועיקרו ומשם ניזונים כל התלמידים. **אַתָּר דְּבַר יוֹחָאֵי תַפְזוֹ, חֲבַרְיָא בְּהַדְיָה וּמַתְעָרִין מִנְיָה וְאוֹלְפִין מִנְיָה** מקום שבר יוחאי נמצא שם, החברים נמצאים אתו, כלומר, רוחם ודעתם אתו, ומתעוררים ממנו ולומדים ממנו.

וּפְאָה נַפְשִׁיהּ דְּבַר יוֹחָאֵי, דְּקַב"ה עֲבִיד עִמֶּיהּ נְסִין,
וְאִיהוּ גְזִיר וְקַב"ה מְקַיֵּים אשרי חלקו של בר יוחאי שהקב"ה עושה אתו ניסים והוא גוזר והקב"ה מקיים. **וְעַתִּיד לְמַהוּי רִישָׁא לְצַדִּיקָיָא דִּיתְבִּי בְּנִתָּא דְעֵדָן** ועתיד רשב"י להיות ראש לצדיקים שיושבים בגן עדן. **וְיִקְבַּל אִפִּי שְׂכִינְתָּא, וְיַחֲמִי לְקַב"ה וְיִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צַדִּיקָיָא וְיִימָא לְהוּ וְיִקְבַּל פְּנֵי הַשְׂכִּינָה וְיִרְאֶה אֶת הַקַּב"ה וְיִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים, וְיֹאמֵר לָהֶם, בְּאוֹ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנָי ה' עוֹשֵׁנוּ.**

ח"א יא ע"א

רַבִּי פִּינְחָס הָוָה שְׂכִיחַ קָמִי דְרַבִּי רְחוּמָאֵי בְּכִיף יִמָּא דְגִנּוּסָר. רבי פנחס בן יאיר חמיו של רשב"י היה רגיל להיות לפני רבי רחומאי בעל ספר הבהיר בשפת הים בטבריא, ושם היה מתבודד ולומד בפרישות מן העולם, **וְיַבֵּר נִשְׁ רַב וְקָשִׁישָׁא דִּיּוֹמִין הָוָה, וְעֵינָיו אֶסְתַּלְקוּ מִלְּמַחֲמֵי** ורב

עיונים והארות

שבא ר"ע לרבותינו שבדרום ואח"כ העץ הוה רשב"י הלך לצפון וגם נטמן בצפון במירון ושם ניתן אור תורתו.

[1] הפסוק הוא בקהלת פ' י"א פסוק ג' **אִם יִמְלָאוּ הָעֵבִים נַשְׁם עַל הָאָרֶץ וְיִרְקוּ וְאִם יִפּוּל עֵץ בְּדָרוֹם וְאִם בְּצַפּוֹן מְקוֹם שִׁיפּוּל הָעֵץ שֶׁם יְהוּא:** הוראת לדעת כי ידוע שרשב"י בתחילה היה בדרום עד

רחומאי אדם גדול וזקן בא בימים היה ועיניו הפסיקו מלראות בגשמי. **אָמַר לְרַבִּי פִּינְחָס וְדָאֵי שְׁמַעְנָא דִּיּוֹחָאֵי חֲבַרְנָא אֵית לֵיה מְרַגְלִית אַבְן טָבָא** אמר לו רב רחומאי בודאי שמענו שליוחאי חברנו יש לו נשמה גבוהה מאד שהיא טובה הוא רשב"י, **וְאַסְתַּכְלִית בְּנַהוּרָא דְהָהִיא מְרַגְלִית נַפְקָא כְּנִהִירוֹ דְשִׁמְשָׁא מְנַרְתְּקָה וְנַהֲרָא כָּל עֲלָמָא** והסתכלתי בעיניים הרוחניות באור של אותה מרגלית שהיא יוצאת ומאירה כאור השמש היוצאת מהנרתיק שלה ומאירה מסוף העולם ועד סופו, והכונה כי זה עתה יצא רשב"י מהמערה וקיבל רשות לגלות סודות התורה ויאיר את העולם בסודות התורה כי עד עתה היתה מכוסה בלבוש שהוא פשט התורה ועתה יגלה רשב"י את הלבוש הזה ויאיר את אור סודות התורה **וְהָהוּא נַהוּרָא קָאִים מְשִׁמֵּי לְאַרְעָא וְנַהִיר כָּל עֲלָמָא** ואותו האור עומד מהשמים עד הארץ, והכונה אור גדול דיי"ס שמאיר מז"א עד המלכות ומאיר את כל העולם שהם זו"ן ועוד עולה האור של גילוי הסודות **עַד דִּיִּתִּיב עֵתִיק יוֹמִין וְיִתִּיב עַל פְּרִסְיָא בְּדָקָא יְאוּת** עד שבכח תורתו יתקן כסא שישב עליו עתיק יומין שהוא בחי' הכתר, ואז ישב על הכסא המתוקן, כי ע"י סודות התורה שרשב"י מגלה ימחה שמו של עמלק מן העולם ואז יהיה הכסא שלם כראוי. **וְהָהוּא נַהוּרָא כָּלִיל כָּלִיא בְּבֵיתָךְ** ואותו אור הגדול שהוא רשב"י כלול כולו בביתך, כי האשה היא עיקר הבית ובתך היא אשתו של רשב"י. **וּמְנַהוּרָא דְאַתְּכָלִיל בְּבֵיתָךְ** ומאותו אור שכלול שהוא בתך ורשב"י. **נַפְקָא נַהִירוֹ דְקִיק וְזַעִיר וְנַפְיָא לְבַר וְנַהִיר כָּל עֲלָמָא, וְנַפְאָה חוּלְקָךְ** יצא אור דק וקטן ויוצא לחוץ ומאיר את כל העולם, כי גם ר' אלעזר זכה לגלות סודות התורה אשרי חלקך ר' פנחס. ועוד אמר לו רב רחומאי **פּוֹק בְּרִי, פּוֹק, זֵיל אַבְתְּרִיה דְהָהִיא מְרַגְלִית דְנַהִיר עֲלָמָא**

צא בני צא לך אחרי אותה מרגלית שמאירה את כל העולם, **דְּהָא שְׁעָתָא קַיִמָּא לָךְ** שהרי השעה עומדת לך ותזכה בזכות זה ג"כ לאורות גדולים כי הגיע הזמן שתשמח בזכות שזכית.

נִפְק מִקְמִיהּ יצא ר' פנחס מלפני רב רחומאי והיה מתבונן להיכן ילך למצוא את רשב"י ור"א בנו, ומכיון שרשב"י ברח מן הקיסר לכן חשב שהוא מעבר לים כנרת **וְקָאִים לְמִיעַל בְּהַהִיא אַרְבָּא וְתַרְיִן גּוֹבְרִין בְּהַרְיָה** ועמד להכנס באותה ספינה כדי לעבור מעבר לים כנרת ושני אנשים עמו, שהם ב' מלאכים שהיו מלוים אותו **חָמָא תַרְיִן צַפְרִין דְּהוּוּ אֲתִיִּין וְטָסִין עַל יַמָּא** ראה רבי פנחס שתי ציפורים שהיו באות ועפות על הים, **רָמָא לֹזֵן קָלָא** הרים להם קול, כי ראה בצפורים אלו שהם מלאכים או נשמות הצדיקים ונדמים כציפורים **וְאָמַר צַפְרִין צַפְרִין דְּאֲתִּוּן טָאֲסִין עַל יַמָּא, תְּמִיתוּן דּוּךְ דְּבַר יוֹחָאֵי תַנְמִן** ואמר ציפורים ציפורים שאתן עפות על הים, כי הרגיש בהם שהקב"ה שלח אותם להודיע לו היכן רשב"י ור"א נמצאים האם ראיתן המקום שר"ש נמצא שם, **אֲשַׁתְּהִי פּוֹרְתָא אָמַר, צַפְרִין צַפְרִין זִילוּ וְאֲתִיבוּ לִי** המתין מעט ואח"כ אמר ציפורים ציפורים לכו והשיבו לי תשובה היכן נמצא רשב"י. **פְּרָחוּ וְאֲזִלוּ, עָאלוּ בִּימָא וְאֲזִלִּי לְהוֹן** עפו והלכו הצפורים משם לעשות השליחות נכנסו בים והלכו להם. **עַד דְּנִפְק, הָא אֲנֹן צַפְרִין אֲתִיִּין וּבְפוּמָא דְּחָדָא מְנַיְהוּ פְּתַקָּא חָדָא** לפני שיצא ר' פנחס מן הספינה ראה הנה אותן הציפורים באות עם התשובה ובפה של אחת מהן פתקה אחת מן השמים **וּכְתִיב בְּגִזְוֵה דְּהָא בַר יוֹחָאֵי נִפְק מִן מְעַרְתָּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ** וכתוב בתוכה שהרי רשב"י יצא מן המערה ורבי אלעזר בנו, **אֲזַל לְגַבְיָהּ וְאֲשַׁכַּח לִיהּ**

מִשְׁנֵיָא וְגוֹפִיָּה מְלִיא חֲלוּדֵיִן הלך אליו וראה אותו שנשתנה וגופו מלא פצעים ונקבים שישב בחול י"ג שנה כמ"ש מסכת שבת דף ג"ל. **בְּכָהוּ** (דף יא ע"ב) **בְּהַרְיָהוּ וְאָמַר, וְוֵי דְחֲמִיתֵיךְ בְּכָךְ** בכה עמו גם רשב"י על שלא זכה הרבה זמן ללמוד ולהתעלות יחד, ואמר רבי פנחס, אוי שראיתך בצער כזה שהגוף חולה. **אָמַר, וְזָכָאָה חוּלְקֵי דְחֲמִית לִי בְּכָךְ, דְּאֵלְמַלְא לָא חֲמִיתָא לִי בְּכָךְ לָא הוּיָנָא בְּכָךְ** אמר ר"ש, אשרי חלקי שראיתי בכך בצורה כזאת ובצער כזה, שאם לא היית רואה אותי בצורה כזאת בצער הזה, לא היית מוצא אותי במדרגה הזאת, כי עתה נתעלה מאד רשב"י ועלה למדרגות נעלות מאד.

העליה לציון הרשב"י במירון

הזכות הנדולה להגיע לציון הרשב"י זיע"א בל"ג בעומר ובכל השנה כולה

אֵיתָא בזה"ק (אדרא זוטא דף רצ"ו בענין המחלוקת בין כפר צפורי לאנשי מירון על מקום קבורתו של הרשב"י) וז"ל: בתר דנפק פוריא (אחרי שיצאה המיטה) הוה סליק באוירא (עלתה המיטה באויר) ואשא הוה להיט קמיה (עמוד של אש היה לוחט לפני המיטה) שמעו קלא (שמעו בת קול) עולו ואתכנשו להילולא דר' שמעון יבוא שלום ינוחו על משכבותם, ע"כ. ועד היום הזה בכל שנה ושנה נשמעת בת קול זו בל"ג בעומר מסוף העולם ועד סופו ומכרות ואומרת עולו ואתכנשו להילולא דר' שמעון, ולכן עולים ובאים מכל העולם לאתרא קדישא מירון. ורצונו של הרשב"י שישמחו ויאכלו ביום זה, וכידוע מהמעשה של רבי אברהם הלוי זלה"ה.

ובספר "דרכי ציון" הביא מכתב שכתב רבינו עובדיה מברטנורא זלה"ה לאחיו בשנת רמ"ט – וז"ל: בי"ח באייר יום מיתתו, באים מכל הסביבות ומדליקים אבוקות גדולים, מלבד מה שמדליקין עליה נר תמיד וכו', והרבה עקרות נפקדו, וחולים נתרפאו בנדר ובנדבה שהתנדבו למקום, עכ"ל.

ועיין בשער הכוונות דרושי הפסח דרושי י"ב ענין מנהג שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג לעומר על קברי רשב"י ור"א בנו אשר קבורים בעיר מירון כנודע ואוכלים ושותים ושמחים שם אני ראיתי למוז"ל שהלך לשם פ"א ביום ל"ג לעומר הוא וכל אנשי ביתו

וישב שם שלשה ימים ראשונים של השבוע ההוא וזה היה פעם הא' שבא ממצרים אבל אין אני יודע אם אז היה בקי ויודע בחכמה הזו הנפלאה שהשיג אח"כ. והה"ר יונתן שאגי"ש העיד לי שבשנה הא' קודם שהלכתי אני אצלו ללמוד עם מו"ל שהולך את בנו הקטן שם עם כל אנשי ביתו ושם גלה את ראשו כמנהג הידוע ועשה שם יום משתה ושמחה. גם העיד הה"ר אברהם הלוי כי בשנה הנו' הלך גם הוא שם והיה נוהג לומר בכל יום בברכת תשכון נחם ה' אלהינו את אבלי ציון כו' וגם בהיותו שם אמר נחם כו' ואחר שגמר העמידה א"ל מו"ל כי ראה בהקיץ את רשב"י ע"ה עומד על קברו ואמר לו אמור אל האיש הזה אברהם הלוי כי למה אומר נחם ביום שמחתינו והנה לכן הוא יהיה בנחמה בקרוב ולא יצא חדש ימים עד שמת לו בן א' וקבל עליו תנחומין וכתבתי כל זה להורות כי יש שרש במנהג הזה הנו'. ובפרט כי רשב"י ע"ה הוא מחמשה תלמידיו הגדולים של ר"ע ולכן זמן שמחתו ביום ל"ג לעומר כפי מה שביאר לעיל ביום ל"ג לעומר ע"כ.

וראה מש"כ מו"ר הרי"ה הטוב, מי שגר בארץ ישראל מצוה לנסוע למירון להיות שם בהילולא רבתי של עיר וקדיש התנא רשב"י, ובודאי יוושע שם בכל משאלות לבו לטובה".

עוד כתב, ומי שרגיל ללמוד בספרי הוזה"ק והתיקונים, ומאמרי רשב"י מהש"ס ומדרשים יש לו פתחון פה שם בבואו למירון להתפלל, ויוושע בכל משאלות לבו לטובה.

והוסיף כי מי שנמשך אחר תורת רשב"י ומדותיו נקרא ג"כ "מתלמידי רשב"י", וכמו שכתב המאירי (אבות פ"ה) על תלמידיו של אברהם אבינו, דכל מי שיש בו ג' דברים אלו, הוא מתלמידיו של אברהם אבינו ע"ה.

א"כ תלמידי רשב"י, אלו העוסקים בתורתו ומתנהגים בדרכיו ועל פי מדותיו וכו', יכולים הם לדבק נפשם אליו בהתקשרות עצומה, כמו שהיו תלמידיו בעוה"ז, כי אלו ההולכים בדרכיו ועל פי סדר תורתו גם אלו נקראו - **בנים ותלמידים אמיתיים**. ובודאי עושים נחת רוח גדולה לרשב"י.

וא"כ ג' בחינות בזה:

- א. מי שעולה למירון ומתפלל שם ביום ל"ג בעומר, יוושע בכל משאלות לבו לטובה.
- ב. מי שרגיל ללמוד זוהר תיקונים ומאמרי רשב"י בש"ס וכו', יש לו פתחון פה לבקש כרצונו בבואו למירון שם ויוושע בכל משאלות לבו.
- ג. מי שהולך בדרכיו ובמדותיו ונמשך אחר תורתו וזכה להחשב כתלמיד של רשב"י זיע"א.

וראה מה שכתב רבי אברהם גלאנטי זצוק"ל (מובא בספר כוחו דרשב"י), כי אלו הלומדים ומיינעים עצמם בספר הזוה"ק והתיקונים, ומתנהגים בחסידות ובקדושה והולכים אחר רשב"י, הם יכולים לדבק נפשם אל הרשב"י הקדוש בהתקשרות והדבקות והתקרבות, ובעדות נאמנה ויקרא דר' אבא שאמר אחר הסתלקות רשב"י: **שאפילו היום לאחר שנפטר רשב"י מביננו כל זמן שאנחנו עוסקים בדברי האדרא בא רשב"י מנן עדן מעומר כמלך בעטרותיו ויושב אתנו, ולא עוד אלא שכל אלו ההולכים לאור תורת הזוה"ק נקראים ג"כ תלמידים דרשב"י**. וכידוע המעשה שמובא שרבנו האר"י ורבי אלעזר אזכרי זלה"ה רקדו עם הרשב"י ביום ל"ג בעומר בעת השמחה הגדולה בליל ל"ג בעומר.

ובספר "דברי שלום החדש" (ח"ו בסופו) ומעשה בעל החרדים עם רבנו האר"י ל יוכיח שיש דווקא לשמח לרקוד בקדושה עילאה וכמו שהובא המעשה בספר מסעות ירושלים לכ"ק אדמו"ר ממונקטש ז"ל ומאמר סדר יום עשירי אות יז שהעיד ששמע מעשה זה מבנו של קדוש ישראל בעל דברי חיים צאנו הגה"צ רבי יהוקאל משינאווא ז"ל וז"ל: **הרה"ק בעל ספר החרדים היה משמש בבית המדרש בעיה"ק צפת ת"י, ואין מי שידע מעצם גאונותו וקדושתו, והחזיקוהו לאיש פשוט ותמים**.

ופעם אחת בהיותו בל"ג לעומר על הציון המצויינת קודש הקדשים הרשב"י זיע"א במירון, והיו שמה האר"י הקדוש ותלמידיו, ונתלהב האר"י עם החברייא ורקד עמהם שם זמן רב לכבוד הילולא דרשב"י. וגם היה שם זקן אחד כבגדים לבנים בעל צורה ובעל קומה משכמו ומעלה גבוה מכל העם, וגם הזקן הנזכר רקד לעצמו שם בשמחה עצומה עם חברת לוית אנשי בריתו שלא הכירום. ובתוך הריקודין והמחולות קפץ האר"י ואחו בידו של אותו זקן הנזכר ורקדו שניהם יחדיו זמן הרבה באש להבה. ואחר כך אחז האר"י בידו של בעל החרדים ורקד עמו גם כן הרבה בשמחה ובטוב לבב. ואחר שיצאו משם, הרהיבו בנפשם עוז תלמידי האר"י הקדוש לאמר לרבם האר"י, אל נא יחר בעיני אדוננו אם נשאל אותו בנוגע לכבודו הרם, ושזהו כבוד התורה בנגלה ובנסתר, כי מה שרקד כ"ק עם הזקן, אין אנו מכירים אותו, ובודאי אדם גדול הוא, אבל מה שרקד בכבודו ובעצמו עם השמש הר"ר אלעזר אזכרי, אם כי הוא ירא שמים, אבל אין זה כבודו של רבינו רבן של כל בית ישראל לרקוד עמו ביהוד. והאר"י שמע דברי תלמידיו ושחק, והשיב להם, הלא אם התנא האלהי רשב"י רקד עמו ביהוד, ואני הצעיר לא יהיה לי לכבוד לרקוד עמו. והבינו אז התלמידים את המחזה תואר הזקן הנזכר, כי הוא היה רשב"י בכבודו ובעצמו אשר שש ושמת בשמחת החברייא קדישא שבאו להילולא דיליה, ואנן מה נענה אבתריהו. ומאז אכן נודע הדבר מי הוא המשמש בקודש

הנוכח בעל החרדים, כי עקבותיו לא נודעו בעוז קדושתו וצדקתו ומדרגתו, שכל ימיו קיים מקרא מלא "והצנע לכת עם אלהיך". עכ"ל.

ובספר "זכרון ירושלים" מספר כי בשנת תקצ"ו היו מאות אנשים על ציון רשב"י על הגג, ורוקדים ושמחים וילד אחד נפל מן הגג לבור עמוק למטה ולמטה ולא הרגישו בו כלל, עד שאחר חצי שעה רק ידעו מהגעשה, ואביו היה הולך ובוכה כי הרופאים בדקו אותו והיה כבר קר וכאבן דומם מת ממש, ואח"כ למחרת הקיזו לו דם וחיה ורקד עמהם, ורמוזו על זה בספרים, שמעון בן יוחאי – גי' מחיה מתים.

ובספר "גדולת יהושע" מספר שבהילולא אצל הרשב"י זיע"א היה המנהג למכור ההדלקה ובאחד מן השנים בא עשיר אחד גדול והעלה המקח עד לעשרת אלפים זהובים-סכום עצום מאד מאד. והדליק את המשואה והיו רוקדים על הגג קהל גדול מאד והעשיר הנ"ל רוקד עמהם ונפל מן הגג ולא הרגישו בו עד לאחר שעה, אז הרימו אותו לחדרו כאשר רגליו שבורות לגמרי, והוא גונת מכאבים ולא היה שם רופא, והלכו להביא רופא מהכפר הסמוך וכו' ועד שבא הרופא באו ולא מצאו אותו בחדרו וחפשו אחריו וראו אותו רוקד על הגג, אמרו לו כיצד יתכן הדבר, וסיפר להם כי בא רשב"י בעצמו ואמר לו אתה תרמת סכום גדול מאד לכבודי היום ולכן תזכה להיות בריא ברנע זה, והעביר את ידיו על רגלי ותיכף עמדתי על רגלי, ועד עתה אני רוקד.

והרב ר' אשר זעליג מרגליות זצ"ל הביא מעשה נורא שראה בעיניו וז"ל: והנה לא אוכל להתאפק ולעצור מלספר מעשה ה', מעשה נס נפלא כי נורא הוא, אשר בעינינו ראינו, והנני עד ראייה לספר בקהל מעשה נס ופלא שראיתי בעיני בהיותי במירון ביום ל"ג לעמר בשנת תרפ"ג שחל אז ל"ג לעמר ביום הששי, ושכמעט רב הקהל מאלפי ישראל שהיו שם בל"ג לעמר נשארו אז במירון לשבות שם את יום השבת, ומעמנו אז שמחת שבת עלאית פלאית. וביום שבת קדש בבקר אחר תפלת מוסף שהתפללנו אז בבית המדרש על יד ציון קדשו הקדוש הרשב"י במגזן האחרון קרוב לחצות היום, ויהי נשמע קול רעש גדול שילד אחד מאחינו הספרדים שאמו נדרה לעשות לו תגלחת (חלאקה) הראשונה כמנהג הידוע, ופתאם אחותו להילד מחלת החולירה רחמנא לצלן, ושבק חיים לנו. והילד היה מונח באחד החדרים הקטנים הבנויים למעלה עלי גגות הציונים בחצר הקדש, וצוו הרופאים (שהיו שם מטעם הממשלה) שצריכין לעשות הסגר על כל האנשים שהיו בחצר על מספר ימים.

וכשנשמע מהחצר פקודה זו, רבים מההמון נבהלו והתחילו לברוח מהחצר החוצה אל ההרים וגבעות אשר שם, אבל מיד הגיעו ובאו שוטרי הממשלה וסגרו החצר על שעריה ואין עוד יוצא ואין בא. ומבית ומבחוץ היו נשמעים צעקות קולות ובכיות, כי רבים

מהיוצאים מחוץ לחצר עזבו את ילדיהם ואנשי ביתם, וחפציהם בפנים החצר, והחצר נסגרה ונשמרה על ידי השוטרים. ועל כולם עלה ונשמע קול יללה מהאשה אם הילד המת, שבנה הראשון והיחיד, שהביאתו על תגלחתו הראשונה, אין ונהפכה שמחתה לתונה. ואנכי בעיני ראיתי את הילד מונח בחדרו על הארץ ירוק ומת. וכל הקהל הצטערו מאד על נפש אחת מישראל וצער אמו, ולא יכלנו מרוב צער לעשות קדוש ולסעוד סעודתא דצפרא דשבתא. והנה פתאום קמה אם הילד וחננה מתנה כאשת חיל, ולקחה את הילד המת על ידיה וירדה למטה בבית הכנסת שעל יד הצינן הקדוש הרשב"י, והניחתו על הרצפה שעל יד הצינן הקדוש, ובקול מר ובבכי צעקה האשה אם הילד, הוי צדיק צדיק רבי שמעון, הנני אמתך באתי כאן לכבודך לגלח בני היחיד להביאו כאן ביום ל"ג לעמר, ואתמול הבאתו חי ועשיתי לו התגלחת בשירים ובזמרה, בתוף ובכנור, במשתה ושמחה (כמו שנוהגים שם), ועתה איך אסע מכאן בלי הילד כו' כו', ובאיזה פנים אבואה הביתה. וקולותיה ובכיותיה היו נשמעים על כל החצר הקדוש, ולב מי לא נמס כמים לשמע את קול צעקת האשה מרת הנפש. ואחר כך קמה ואמרה, צדיק צדיק, הנני מניחתו לפניך כמו שהוא, אנא ממך אל תבישני ואל תחזיר פני ריקם, ותחזירו לפני חי ובריא כמו שהביאותו אתמול לפניך, ויתקדש שם שמים ושמן בעולם, וידעו כי יש ה' וצדיקים שופטים בארץ. ולסגולה, סגרו הדלת של הבית הכנסת של צינן רשב"י ולא נשאר רק הילד. וכעבר איזה רגעים נשמע הקול מבית הכנסת, צעקת הילד לאמו. והחכם שם פתח הדלת לפניו, והנה הילד קם על רגליו וצועק: "אמא תני לי מעט מים כי צמא אני". ונתנו לו מים, והיא העלתו הגנה, למקום חדרה מקדם, ונעשה שם רעש גדול מתחית הילד המת וכל הקהל באו לראות הילד החי. וגם הרופאים נתאספו שמה ובדקו את הילד, והודו ואמרו, שאין זה בדרך הטבע כלל, אלא מעשי נסים, תחית המתים על ידי התנא האלהי רבי שמעון. והתירו תכף ומיד לפתח שערי החצר, כי אין עוד צורך לעשות הסגרה. והיה זה קדוש ה' גדול מאד וכל הקהל ברכו ברכת מחיה המתים, עד כאן.

ידוע מש"כ בזה"ק פרשת בהעלותך דף קנ"ב ב"רעיא מהימנא" מצוה לעשות פסח שני, הכרוז מכריז מי שרוצה לראות ולקבל פני השכינה יבוא ויראה עד שלא יסגרו את השערים העליונים, והכרוז מכריז ב"ד לחודש השני שמאז עד שבעה ימים השערים פתוחים, ומי שרוצה לחזור בתשובה ולקבל פני השכינה עדיין יכול.

וידוע לנו מהזוה"ק פרשת בא (דף לח) שפני השכינה הוא רשב"י שכתוב שלש פעמים יראה כל זכורך את פני הארון ה', דא רשב"י וכותו יגן עלינו. כי הוא בבחינת הפנים של השכינה הקדושה. ולכן יש ענין גדול לבא לציון הקדוש של הרשב"י ביום זה ולקבל פני השכינה ולחזור בתשובה שלימה ולקבל עליו לעסוק בתורה ובפרט בסודות התורה יומם ולילה. וכידוע שהיום הזה הוא יום קדוש שמוכן מששת ימי בראשית שרשב"י יגלה בו סודות התורה, וביום זה למעשה הוא סיום כל פנימיות התורה, ולכן יש בו שמחה גדולה מאד.

וראה מה שכתב בסוף האדרא זומא שרשב"י בקש שהיום ימשיך וימשיך ולא תשקע השמש עד שהוא יגמור להסביר ולגלות את כל הסודות שיש לו. וז"ל (כדף רצא ע"ב) "והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתיה כיומא אחרא דהא כל יומא דא ברשותי קיימא".

ולטעם זה כידוע מדליקים מדורות, כי ביום זה השמש המשיכה להאיר ולהאיר. ועוד טעם שמדליקים נרות כי זה רומז אל האש שהיתה סובבת את הבית כמש"כ בתחילת האדרא זומא, והיו כל הת"ח באים לכבוד רשב"י, ועמדו בחוץ והיו רואים את האש הגדולה ואת היום ממשיך וממשיך, והשמש זורחת כפי שפקד עליה רשב"י.

והמדורה הזאת, אם נבעיר חומר דלק מזוקק תעלה השלהבת כולה ולא תותיר אחריה מאומה, אמנם אם נבעיר המדורה ע"י עצים תעלה השלהבת למעלה ותותיר אחריה פחם, ורשב"י ע"ה היתה כל כוונתו לשמים ואין פחם ואין פסולת אצלו, ועד היום השאיר לנו האור הגדול, רק אנחנו בעוונותינו משאירים אחרינו מעט פסולת.

ובאותו יום היתה התקרבות גדולה מאד להי"ת, ואותו יום רשב"י גילה סודות וירדו כל פמליא דלעילא, והקב"ה והשכינה וכל נשמות הצדיקים, והיה בירור גדול של נשמות קדושות שרוצות לעלות, ולכן העולם נודרך מאד מאד.

והצדיק ביום פמירתו ושמחתו, עולים כל הזכויות והתורה והמצוות שעשה ופעל לפני השי"ת, ועי"ז מעלים אתם עוד ועוד ניצוצי קדושה ונשמות וכו' שאין בכוחם לעלות לבד, אלא הצדיק מעלה אותם.

וצריכים אנחנו להתבונן ולראות כי כל הסודות שגילה רשב"י, וכל פנימיות התורה והזוה"ק, כל זה גילה אותם רשב"י באותו הזמן בעיקר בשביל הדור הזה, דור "עקבתא דמשיחא", וזה פלא מופלא, כזה אור גדול ורוחניות שאין כמותה בעולם, ואדם גדול כמו רשב"י שהוא דוגמת אדה"ר שעליו נאמר: "נעשה אדם נאמר בעבורך". וכל הכח הגדול הזה מיועד בשביל דורנו דור עקבתא דמשיחא.

צריך האדם להתבונן במאמר הזה, ובראשונה יראה מי היה אדם הראשון, הרי ראשו היה מן הבריאה, גופו מן היצירה, והעקביים שלו היו מן העשיה, והיו העולמות למעלה למעלה, ועתה ירדו בתוך הקליפות, א"כ נתאר לעצמינו את מעלתו שהיה מאיר ומוזהר מסוף העולם ועד סופו וכל נשמות ישראל היו כלולים בו.

ובב"ז כתוב שכאשר רצה הקב"ה לברוא את האדם בעוה"ז אמר למלאכים נעשה אדם בצלמינו כדמותינו ומי הוא האדם הקב"ה לקח את נשמת רשב"י והעמיד אותה לפניו, א"כ תארו לכם כמה היא זכותו של רשב"י שמאיר מסוף העולם ועד סופו, והוא כולל כל הנשמות, וכל עיקר פנימיות התורה התגלה על ידו, וכל הכת הגדול הזה והמאור הקדוש הזה והזכויות הללו בשביל דורנו דור עקבתא דמשיחא, שהוא דור שפל מאד מאד, ואלפי תינוקות לא מכירים את השי"ת וכו', והוא מלא במחלות יסורים וצרות וכו', ובכל זה מי מטפל, – רשב"י, כי הוא בכוחו יכול לפטור את העולם מן הדין, ובזכות תורתו וצדקתו ולימוד הזוה"ק שעיקרו בא לדור של ביאת המשיח, ע"ז נגאל כמש"ב "בדא יפקון מן גלותא ברחמי" – פלא פלאות.

וכל התורה הזאת היתה גנוזה עד זמן הרמב"ן לפני כ-800 שנה, ואז נתגלתה בידוע. ולפני כחמש מאות שנה שלח לנו השי"ת את רבינו האר"י ז"ל שהיה בקי במשנה בתלמוד בהלכה בפלפול באגדות במדרשים, במעשה מרכבה, מעשה בראשית, שיחת אילנות, עופות, גלגולי נשמות וכו' וכו', וכל זה מונח בחיקו בכל עת שירצה וכו' ולא היה כדבר הזה מזמן רשב"י עליו השלום עד רבינו האר"י, והוא בכח פרישותו וחסידותו וגילוי אליהו הנביא זצ"ל ידע והבין כל הסודות שגילה רשב"י לאשורן כגודע.

ומסר חכמתו למהרה"ו שעמל שנים רבות לסדר את כל התורה שמסר לו רבינו האר"י כדי שעם ישראל יוכל ליהנות ממנו.

ואחריו בא רבינו הרש"ש זיע"א, וסידר ספר שאין כמותו בעולם והוא הקדמת "רחובות הנהר" שבלי שאדם ילמד בו, לא יבין שום דבר מתורת האר"י ז"ל, וממילא לא יבין גם את הזוה"ק כגודע.

ובכמו שכותב רבי צדוק הכהן מלובלין, כי לא בכדי נקראת החכמה הזאת חכמת "הסוד", כי סוד נקרא מה שאי אפשר לגלות בפה, שא"כ לאחר שיגלה גם אחר ידע כמוהו, אלא סוד הוא בבחי' "סוד ה' ליראיו" שאי אפשר לגלותו בשום אופן.

דהיינו שהרגשת האור הגדול בלב, אי אפשר להטעים לאף אחד, כי שניים שאוכלים מקערה אחת כל אחד יש לו טעם אחר בפיו לפי מעשיו והרגשתו, וזה נקרא סוד שאי אפשר להגיד כלל ועיקר. וכמו שהיו אומרים תלמידי רשב"י לרשב"י "אתיישבן מילין

בלבן" רק בלב ולא מן הפה ולחזין, וזו היתה בחי' האש הגדולה שהיתה מסכבת את רשב"י והחבריא קדישא שהיתה מעלתם גדולה מאד מאד, והשאייר רשב"י את האור הגדול הזה לדור שלנו, שאנחנו נתחמם מהאור הזה ונחזור בתשובה ונתקדש בו, ונלך בדרך ה' יתברך והאש העצומה הזאת תזכך אותנו ותלבן אותנו, כי ע"י האש אפילו שיש לנו יצה"ר שחזק מאד מאד כברזל, עכ"ז הוא נמס באש, והופך הוא עצמו לאש של יצה"ט בעה"ת, ואין לנו יותר אש וחום מלימוד הוזה"ק, שהוא מבטל היצה"ר מהאדם, ומיישר את לבבו ללכת בדרך ה' ולשמור מצוותיו, כדי שיהפוך האדם להיות אש להבת שלהבת בעבודתו יתברך.

והמתבונן יראה שרשב"י זכה שבימיו לא נראתה הקש"ת כי כל הסוחרים היו מרחשים ד"ת, ואפילו הצפורים, לכן היו כולם צדיקים וחסידים מקדושת רשב"י והוזה"ק, וזכות אותו דור עומד עד דורינו אנו עתה.

והנה ביום ל"ג בעומר יש נוהגים לירות בח"ץ וקש"ת כנודע להזכיר את זכות רשב"י על ענין שלא נראתה הקש"ת בימיו, אמנם יש בדברים סוד עמוק, כי הנה המבול ירד בחודש השני בשבעה עשר יום לחודש, עד חודש תשרי החודש השביעי, וידוע כמו שכותב רש"י כי הימים צריכים להיות שלמים, ולכן יום השבעה עשר אינו נחשב ומתחילים למנות מיום ח"י לאייר שהוא יום ל"ג בעומר שאז התחיל לרדת המבול, ולכן ביום זה שהתחיל לרדת המבול, התיקון לזה הוא יומא דהילולא דרשב"י יום ל"ג בעומר, שהוא מגן שלא יהיה יותר מבול והשחתת העולם, ולכן אנחנו מראים את כוחו של רשב"י שזכותו ביום הזה עוזרת מאד מאד לעם ישראל שלא תקום עליהם שום צרה ח"ו, ולא בכדי מהשמים סידרו את יום ל"ג בעומר ביום י"ח באייר, ודו"ק.

יכול אני לפטור את העולם מן הדין

בגמרא מסכת סוכה (דף מ"ה ע"ב) אמר חזקיה אמר ר' ירמיה משום רשב"י יכול אני לפטור כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד היום וכו'.

וא"כ בודאי שביום הקדוש הזה כל מי שמגיע אצל רשב"י, רשב"י בכוחו הגדול שאמר יכול אני לפטור את העולם כולו מן הדין, פוטר אותו מן הדין, ונעשה פטור מכל הדינים, ובכוונה שפועל בו מה שאמר רשב"י זיע"א, ועוד שרשב"י נאמר עליו "כדאי הוא לסמוך עליו בשעת הדחק" שסומכים על רשב"י כשדוחק לאדם.

ולא עוד אלא שרשב"י מחלק ביום זה מתנות וישועות, כי זה יום החופה והשמחה הגדולה שלו, ומה שאדם מבקש ממנו הוא פועל ומשתדל בעבורו.

ויש הבדל גדול בין מירון של ל"ג בעומר, למירון של כל השנה. והוא על פי משל, אם אדם צריך איזו בקשה מאחד הגבירים הגדולים אם הוא בא על דלתי הגביר בימים רגילים הגביר יושב ומברר על פרטי הבקשה, ואם מוצא לנכון לעזור לאותו אדם הוא עוזר לו, אמנם כאשר יש לגביר הזה שמחה גדולה כגון חתונה, אז כל מי שמבקש ממנו ומה שמבקש נותן לו בלי שאלות, כי רצונו שכל אלו שסביבו יהיו שמחים ולא יהיה להם שום צער.

א"כ גם בל"ג בעומר לא שואלים שאלות, כולם ראויים, כולם מקבלים.

מזבא בווהר הקדוש (חלק ג' דף רמ"א) שבה גדול על רשב"י, אלמלא ניתנה תורה בסיני, הקב"ה היה אומר הא "בר יוחאי" הוא התורה שלו וסתריה, די בו לעולם.

בן ח"י לחופה

ידוע מה שכתב הרב כי מי שעוסק בסודות התורה שגילה רשב"י ע"ה בווה"ק הוא בחי' בן לקב"ה כי יש לו נשמה.

ומי שעוסק רק בפשטי התורה נקרא עבד לקב"ה וכמו שאנחנו אומרים ברה"א אם כננים אם כעבדים כנודע.

ועתה יובן "בן" פי' מי שהוא זכה להיות מבחי' בן שעוסק בווה"ק ובסודות התורה אז "חי לחופה" כלומר ביום ח"י באייר מוזמן הוא לחופה הגדולה שהיא ההילולא דרשב"י לבוא לאכול ולשתות ולשמוח שם שמחה גדולה.

ר' שמעון הוא בחי' ידיד נפש של השי"ת, ומי שתלמיד וכן של רשב"י, נמצא שהוא בנו של ידיד ה', וראה "ידיד נפש אב הרחמן" גי' "רבי שמעון בר יוחאי" בדיוק, לרמוז לנו שרשב"י הוא ידיד הנפש של הקב"ה הנקרא אב הרחמן, ואז הקב"ה מרחם עלינו ומביא לנו הגאולה. ומובא בספרים הקדושים על הפסוק ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה, בכל קודש לא תגע, ואל המקדש לא תבוא עד מלאת ימי טהרה. פסוק זה יש בו רמז גדול לשכינה הקדושה שבימים הללו מטהרת עצמה וסופרת שבעה שבועות להטהר במקוה העליון.

והנה שלשים יום ושלושת ימים הם ל"ג בעומר, עד יום ל"ג בעומר תשב בטהרה, ותכין עצמה ליום הקדוש הזה, שבו זכינו לגילוי אורות הסודות הגדולים של תורתנו הקדושה. ואמר "בכל קדש לא תגע" יום ל"ג בעומר נקרא בכל קודש, בכ"ל גי' ב"ן שהוא היום של הבן הקדוש שעליו נאמר "נעשה אדם נאמר בעבורך" א"כ בכ"ן הקדוש שהוא רשב"י

זיע"א לא תיגע ביומו לחללו ח"ו "בשה"י פה"י", ואפילו שהגעתם ליום הקדוש הזה עדיין ואל המקדש לא תבוא עד מלאת ימי מטהרה, פ"י במוב ימים אלו תעסוק בתורה הקדושה, ובפרט בסודות התורה, ואז תזכה שכבר מלאו ימי המטהרה, כי ימ"י הם אותיות יום מ"י שהוא יום החמשים, ככתוב תספרו חמשים יום, ואז זוכים לקדושה העליונה ולכל התורה הקדושה ביום מתן תורה – חג השבועות.

תפקיד האדם בבריאה

"שור או כשב או עז כי יולד"

מדוע נקטה התורה "שור" כי יולד ולא עגל כי יולד והרי בן השור קרוי עגל.

אלא שונה היא הבהמה מהאדם, כי מרגע שנולדה הבהמה עד שמתה לא משתנה בה דבר ומה שקבלה בעת לידתה ממשיך עמה עד יום מותה, ואין לה שום התעלות וכמו שאמרו רבותינו "שור בן יומו קרוי שור" ולכן נקראת היא – בהמה, היות וכל "מה" שהיה בה כבר מצוי "בה" בה-מה.

מאי דך האדם נולד תינוק ואט אט גדל ומקבל מוחין דיניקה ואח"כ כבר מצוה מקבל מוחין דגדלות ואח"כ התונה מתעלה ומתעלה ולומד תורה ונעשה ת"ח ועולה ועולה לפיכך נקרא "אדם" מלשון "אדמה לעליון" שתפקידו עלי אדמות להדמות לעליון להתקדם ולהתעלות ככל יכולתו כי יש לו נשמה חלק אלוה ממעל ויכול ויש בכוחו להגיע למעלות רבות.

העצלות והזריזות

"אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם"

פרש"י אמור ואמרת להזהיר גדולים על קטנים כאשר האבא רוצה לחנך את בנו ולהזהירו שילך בדרך טובים ויתגבר כאר"י לעבודת בוראו וכו' החינוך הגדול ביותר הוא, שהאבא יקיים בעצמו מה שהוא דורש מבנו. נחשוב לעצמינו אבא שאומר לבנו תקום מוקדם ותזדרזו לבית הכנסת ואח"כ לתלמוד תורה אבל האבא עדיין ישן על מטתו איזה חינוך ילמד בנו ממנו. יכול בנו להתחצף ולומר קודם תקום אתה ואח"כ

תאמר לנו. אמנם אם הבן רואה איך אביו זריו במצוות ואינו מתעצל וקם מוקדם, לומר הוא ק"ו לעצמו שאפי' שאביו עייף ועבד כל היום, בכ"ז קם מוקדם אני לא כ"ש.

ההלכה הראשונה בשו"ע היא יתגבר כארי וכו' יתאר האדם לעצמו אם יאמרו מחר בבוקר תקבל כך וכך כסף או ניסע למייל, הרי בודאי שלא ישן כל הלילה שמא ירדם ויפסיד. ספר משלי בחלקו הגדול מדבר בגנות "העצלות" שמדה זו הורסת ומכלה את האדם ואומר שלמה (פרק כד פסוק ל-לב) על שדה איש עצל עברתי, ועל כרם אדם חסר לב, והנה עלה כולו קמשונים כמו פניו הרולים וגדר אבניו נהרסה, ואחזה אנכי אשית לבי, ראיתי לקחתי מוסר.

נתבאר לנו כאן שרשה וענינה של העצלות על שדה איש עצל – כרם אדם חסר לב – העצל הוא חסר לב כי העצלות נובעת מחוסר שימת לב, ושבירת העצלות היא ע"י זה שאדם ידע ויבין כי הדברים שייכים אליו ומחייבים אותו. וזהו שאמר שלמה המלך ע"ה על שדה איש עצל עברתי כלומר אין להסתפק במה ששומע מפי אחרים, אלא – עברתי בעצמי דווקא, הלכתי בעצמי אל השדה והכרם של החסר לב לראות את תוצאות העצלות עלה כולו קמשונים כמו פניו הרולים, וגדר אבניו נהרסה, ובכל זאת עדיין בראיה בעלמא לא מספיק אלא ואחזה אנכי – דהיינו ראיה שיש בה חזיון והתבוננות. אשית לבי – שימת לב מה הדבר מחייב אותי ומה אני צריך ללמוד. ראיתי לקחתי מוסר, היות וגם בזה האדם עצל למצוא בכל דבר את המוסר לעצמו. כמו שמצאנו בדוד המלך כשבא אליו נתן הנביא ואמר לו את המשל "בכבשת הרש" ולא הבין עד שאמר לו אתה האיש.

אומר דוד המלך – השתי ולא התמהמהתי, וידועה השאלה אם השתי ודאי שלא התמהמהתי ואם לא השתי אז התמהמהתי, ופירש ראש ישיבת נובהרדוק הרב בן ציון דרוק זצ"ל, כאשר אנחנו רואים אדם או אברך רץ וממהר להגיע בזמן לישיבה או למקום עבודתו ישנם שני צדדים, מצד אחד מראה הוא זריזות בזה שהוא רץ עתה, אמנם מצד שני, זריזות זו נובעת למעשה ממה שעד עתה התעצל לקום והעביר הזמן "בשה"י פה"י" וזה מה שמאלץ אותו עתה לרוץ כדי להגיע בזמן. וזה שאומר דוד המלך ע"ה אני, השתי ומהרתי, אבל לא בגלל שהתמהמהתי בבית, אלא גם בבית הייתי זריו והשכמתי לקום ומה שאני מזדרו עתה, זה מחמת שאני רוצה לזכות עוד ועוד ולכן אני ממהר ומזדרו גם עתה.

כשטוענים לעצל כמה הוא מפסיד מחמת עצלותו, הוא עונה כי מסתפק הוא במועט ודיו. אמנם נשאל אותו אם היה לו איזה עסק להרויח בו וכו' האם גם אז היה מתעצל... הרי בודאי היה מפעיל את כל כוחותיו ולא היה מסתפק במועט. אם כן עליו לדעת ש"הסתפקות במועט" היא טענת שוא, כי לא מספיק מה שהוא מחסר מעצמו את השלמות הנדרשת אלא אף המעט שהוא מתכוין להשיג יהיה לו למכשול ובמקום לעשות פרי יעשה באושים. וכדאמרן (שבת פ"ח ע"ב) אמר רבא "למימינין בה סמא דחיי למשמאילים בה סמא דמותא" ופרש"י למימינין עוסקים בכל כוחם וטורחים לדעת סודה, כאדם העוסק בימין, הרי למדנו שאף אם האדם עוסק בתורה ואינו עוסק בכל כוחו אלא רק כאדם שעוסק ביד שמאל, ב"מ סמא דמותא, שהיא יכולה לטמא את הטהור ולטהר את הטמא וכו'.

וכותב המסילת ישרים אפי' אם יחליט העצל לעשות משהו הנה ידחה אותו למחר, ואין סכנה כסכנתו כי בכל רגע יכול להתחדש איזה עיכוב למעשה הטוב, ותמצא שכל מעשיהם של צדיקים בזריזות. באברהם – כתיב "וימהר אברהם האהלה אל שרה" ועל זה אמר הפסוק "חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב" ועל האדם לדעת שכל "החשבונות הרבים" שיש לו הם אך ורק נובעים מן העצלות.

"עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך"

פירש מו"ר ראש ישיבה הגאון ר' עזרא עטייה זצ"ל: באים לעצל בתחילת הלילה ומבקשים שילך לישון מוקדם, והוא עונה, מה איכפת לכם ממני אני רוצה לישון יותר מאוחר, ומשיבים לו, לא! אם לא תישן עתה מוקדם אה"כ בבוקר מתי תקום משנתך, (ולא כפשט הפסוק שבאים אליו בבוקר).

כתוב במשלי (י) לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם ואחז"ל (דב"ר ר"פ שופטים) מה ראה שלמה ללמוד מן הנמלה, רבנן אמרי הנמלה הזאת וכו' ואינה חיה אלה ששה חדשים וכל מאכלה אינה אלא חטה וחצי והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שהיא מוצאת חטים שעורים עדשים. ולמה עושה כן, אמרה שמה יגזור הקב"ה עלי חיים ויהיה לי מה לאכול. אמר רשב"י מעשה היה ומצאו בבור שלש מאות כור לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל, אף אתם התקינו לכם מצוות מן העוה"ז לעה"ב וכו' וכמו שהנמלה

מכינה לה מזון, שמה יארע לה נס גדול אשר כמוהו לא נהיה מיום בריאת העולם, כן במידה זו חייבים אנחנו להכין מזון לעוה"ב, ואם לאו אנחנו בנדר עצלים.

ומכאן יובן כי מה שאמרו איזהו גבור הכובש את יצרו (אבות פ"ד) לא בגבורה גופנית דברו, אלא בגבורה נפשית שזהו הגבור האמיתי שכובש את יצרו, ואף זה אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו ואין גבור שבכוחו לנצח את היצה"ר, אלא שהוא מתאמץ בכל כוחו ומודרו בכל כוחותיו להגיע למטרה. והגבור הוא ההפך הנמור של העצל. וז"ש – אהרן גדול בכח שהיה מניף אלף כהנים ביום אחד, ואין אפשר זה בדרך הטבע שאפיו הניף בכל שעות היממה בלי הפסק היה צריך לכל אחד שלש שניות תנופה שהוא מוליך ומביא מעלה ומוריד. ו"החזקוני" כתב שהיה בדרך נס א"כ מדוע משבחים את אהרן, אלא האדם עושה בידיו ומהשמים מסייעים בידו וכפי מה שהוא מתאמץ ומודרו בן מידת הסייעתא דשמיא שמקבל. ובאהרן הרצון הגדול והטרחא זכוהו לנס הגדול הזה.

